

DE WINTERKONING

1.	In memoriam Jan Schaank	Hans Stapersma
2.	Vacatures en zo	Hans Stapersma
3.	Excursies Nationale Vogelweek (6-15 mei)	Aalko Veldman
5.	Exc. ZH & Zeeuwse eilanden, 26-02-22	Femie de Jager
9.	Exc. Omgeving Deventer, 03-04-22	Jaap Olbers
13.	Fiets-wandel excursie NHD, 23-04-22	Hans van Dijkhuizen
15.	Exc. Zouweboezem & Landje van Gruijters, 07-05-22	Wen Korver
19.	Dagexcursie Texel, 21-05-22	Marian van Leeuwen
24.	Weekendexcursie Drente/Groningen, 13-15 mei	Deelnemers
31.	Monniksgier	Jos Vroege
35.	Vogelwater	Jos Vroege
40.	Vinkenbaanverslag 2021 (deel 1)	Richard Reijnders
46.	Jongerenrubriek "Het Winterkoninkje"	Onne Muller en Luc Gijssen
51.	Vogelbladen	Martine Kamminga
55.	Luxe probleem	Hans Stapersma
56.	Vogelwaarnemingen Midden-Kennemerland, feb-apr 2022	Hans Schekkerman
67.	Lezingen & Excursies t/m 3 ^e kw 2022	Commissie Lezingen & Excursies
67.	Nieuwe (jeugd)leden	Redactie

Houd Ctrl ingedrukt en kies één van bovenstaande hoofdstukken

In memoriam Jan Schaank

Hans Stapersma

Kort geleden bereikte ons het droevige bericht dat Jan Schaank op 83-jarige leeftijd onverwachts is overleden. Jan was al heel lang lid van onze Vogelwerkgroep en hij was daarin altijd heel actief. Zo was hij jarenlang secretaris van de Werkgroep Ruimtelijke Ordening en heeft hij lang de Winterkoning rondgebracht. Hij was ook tot een aantal jaren geleden actief lid van de Werkgroep Roofvogels. Op zijn overlijdensbericht staat dan ook een foto van een zwevende Buizerd. Jan tobde de laatste jaren helaas ernstig met zijn gezondheid en bracht z'n laatste jaar door in woonzorgcentrum de Santmark. Ik heb hem daar een aantal keren opgezocht en hij was zeer verguld met de Speld van Verdienste die ik hem mocht uitreiken voor al z'n inspanningen voor de Vogelwerkgroep. Jan was altijd vriendelijk, positief, voorkomend en vooral ook oprecht geïnteresseerd in allerlei zaken, zeker als die de Vogelwerkgroep aangingen. Wij zullen hem missen, en we wensen zijn vrouw Suus en de familie heel veel sterkte met het dragen van dit verlies.

Vacatures en zo

Hans Stapersma

Het bestuur maakt zich ernstig zorgen over het toenemend aantal vacatures in de Vogelwerkgroep en ook het feit dat we er niet in slagen een aantal daarvan die al langere tijd open staan vervuld te krijgen. Hieronder een lijstje van de vacatures van dit moment:

Werkgroep Ruimtelijke Ordening: 2 vacatures

Redactie Winterkoning: vacature digitale verwerking

Redactie Winterkoning: vacature schrijver vaste rubriek(en)

Werkgroep Kerk- en Steenuilen: vacature coördinator

Commissie Lezingen en Excursies: 2 à 3 vacatures

De werkgroep Ruimtelijke Ordening en de redactie van de Winterkoning functioneren op dit moment al meer dan een jaar onderbezet en doen al een tijd wat ze kunnen om de zaken draaiende te houden. De werkgroep Kerk- en Steenuilen zit al een tijd te springen om een coördinator. Recent hebben ook alle leden van de commissie L&E om individueel verschillende redenen gelijktijdig hun vertrek aangekondigd. Dat betekent zoals het er op dit moment naar uitziet dat we in de tweede helft van dit jaar veel minder of geen excursies meer zullen hebben en dat er ook geen lezingen meer zullen zijn in het winterseizoen. Tot slot lijkt het ook heel wenselijk dat de Werkgroep Jongeren verdere versterking krijgt. Dit alles speelt tegen een achtergrond van twee jaren worstelen met corona-beperkingen en een verlies van sociale cohesie waardoor heel veel verenigingen zoals de onze het moeilijk hebben. Mensen richten zich veel meer bewust puur op dat wat ze zelf leuk vinden. Daarnaast worden we met z'n allen gemiddeld ouder en minder actief. Ik hoor heel vaak "ik heb dit al xxx jaar gedaan; nu mag/moet iemand anders het maar eens doen"; dat is vaak volledig terecht en billijk, maar dan is het wel handig als er ook zulke "anderen" zijn die het kunnen en willen overnemen. Het bestuur beraadt zich binnenkort op deze o.i. ernstige situatie. Wij roepen u ondertussen met klem op zich te melden indien u zou kunnen helpen bij het vullen van één van de bovenstaande vacatures! We zijn immers een Vogelwerkgroep!

Excursies Nationale Vogelweek (6 t/m 15 mei 2022)

Aalko Veldman

Tijdens de Nationale Vogelweek van de Vogelbescherming is er door leden van de Vogelwerkgroep een vijftal excursies georganiseerd, elk met een eigen karakter:

- Aalko Veldman is 2x met een 10-tal deelnemers op de fiets de duinen in gegaan,
- Cees Baart heeft een luisterexcursie bij Egmond gedaan,
- Hans Stapersma heeft een wandelexcursie door de duinen en bossen van het NHD gedaan,
- Dick Dekker heeft een wandelexcursie naar de wei van Brasser gedaan.

Er is voorafgaand een artikeltje naar de regionale pers gestuurd wat ertoe heeft geleid dat een journaliste van het Noord Hollands Dagblad aangaf mee te willen gaan en er een stukje over te schrijven: zie onderaan dit stukje (p4).

De excursies waren zeer succesvol; gespotte vogels waren o.a.: Boompieper, Graspieper, Kneu, Vink, Putter, Groenling, Zwartkop, Tuinfluiter, Heggenmus, Nachtegaal, Merel, Roodborst, Winterkoning, Zanglijster, Koolmees, Pimpelmees, Fitis, Tjiftjaf, Grasmus, Tapuit, Roodborsttapuit, Paapje, Boomleeuwerik, Witte Kwikstaart, Gele Kwikstaart, Grote Bonte Specht, Aalscholver, Kievit, Kauw, Zwarte Kraai, Spreeuw, Sperwer, Torenavalk, Buizerd, Gierzwaluw, Boerenzwaluw, Huiszwaluw, Houtduif, Holenduif, Wilde Eend, Nijlgans, Blauwborst, Grutto, Tureluur, Kievit, Oeverloper, div ganzen- en eenden-soorten.

Kortom zowat alle vogels die in het natuurgebied en de polders rondom Castricum voorkomen.

Het is gewoon heel leuk om dergelijke excursies te doen: zelf ben je al gewend aan bijvoorbeeld de aalscholverkolonies, maar als je dan de enthousiaste reacties hoort van deelnemers, die zoiets nog nooit gezien hebben, kijk je hier toch weer met andere ogen naar!

REPORTAGE Op zoek naar de geoorde fuut in de duinen van Castricum

'Het een badeendje'

Op zoek naar kuifeenden, grutto's en de geoorde fuut. Vogelaar Aalko Veldman van Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland neemt zaterdagochtend - op de tweede dag van de Nationale Vogelweek - een groep vogelliefhebbers mee het Noordhollands Duinreservaat in.

Nina Tshuis
n.tshuis@mediashuis.nl

Castricum ■ Met een pet van de Vogelbescherming op het hoofd, een verrekijker om zijn nek en een telescoop in de fietstas staat Aalko Veldman klaar voor vertrek voor het station van Castricum. Het is zijn tweede dag als excursieleider. De afgelopen twee jaar organiseerde de Vogelbescherming vogelweken met enkel digitale routes. Maar dit jaar konden vrijwilligers zich weer bij de organisatie melden voor het verzorgen van vogeltochten.

Dat deed Aalko Veldman. Veldman is lid van de Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland. «Een groep enthousiastelingen die van vogels houden», zegt hij. De groep organiseert cursussen, gaat samen naar vogelplekken in Nederland en neemt deel aan overleg met provincie en gemeenten. «Voor een vogelvriendelijke inrichting van de publieke ruimte», aldus Veldman. Ook tellen ze verschillende vogels, zoals roefvogels, lisvogels en uilen in het gebied tussen Bergen en Wijk aan Zee.

Vogelrijdkom

Veldman brengt mensen graag iets bij over de 'vogelrijdkom' van Nederland. «En het gaat niet om sommige vogelsoorten helemaal niet goed in Nederland», zegt hij. Ook daarom vindt hij de Vogelweek belangrijk. Sinds zijn pensionering tweeënhalve jaar geleden is Veldman 'fanatiek vogelaar'. Daarvoor ging hij vaak mee op excursies met ervaren vogelaars. «Die horen iets fluïeren en dan wisten ze meteen: dat is die vogel, die zit meestal boven in een struikje. Dat is ongelooflijk. Zo goed ben ik nog lang niet.»

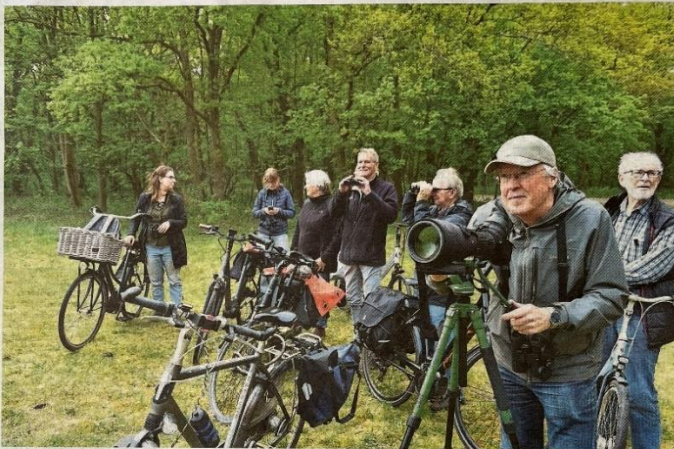
De tien vogelliefhebbers die zich hebben aangemeld voor de excursie leren graag wat bij van Veldman. Hij zal ze langs de beste vogelplekken in de duinen bij Castricum leiden, zo als het Meertje van Vogelzang en vogelkluizen Doornvlek en het Beetje van onze Kees.

Huisdier

Voor Mariska van der Velden is het vogelen nog een relatief nieuwe hobby. «Ik ben nog een beetje zoekende wie ik het wel goed, hoor ik het wel goed? Het lijkt allemaal zo op elkaar.» Ze begon met een gratis cursus op de site van de Vogelbescherming. «Ik woon in een tiny house in Hemdrecht en we hebben best een groot stuk tuin. Daar zie ik nu vaak dezelfde merel met een witte staartveer. Die herken ik gewoon. Dat is leuk, ze gaan echt voelen als je huisdieren.»

Ook Antoinette Ooijevaar uit Heerloo is door die gratis cursus begonnen met 'vogelen'. «Nu zie ik het verschil tussen een koolmees en een pimpelmees.» De 85-jarige Fons Hendriks is al meer dan de helft van zijn leven vogelenthousiast. «Ik probeer een en ander te herkennen. Maar dat valt vaak vies tegen.»

«We gaan waarschijnlijk een vogel zien die vrij zeldzaam is, maar hier

Aalko Veldman (vooran) doet dit rondje twee tot drie keer per week. 'Maar het is toch elke keer weer anders.'

FOTO: RONALD GOEDHEER

Ik zie nu vaak dezelfde merel met een witte staartveer. Die herken je gewoon. Dat is leuk, ze gaan echt voelen als je huisdieren

De laatste jaren organiseerde de Vogelbescherming vogelweken met enkel digitale routes. dit jaar konden vrijwilligers zich weer melden voor vogeltochten.

in de duinen veel voorkomt», zegt Veldman tegen de groep. «Namelijk de geoorde fuut.»

Nijlganzen

Bij de eerste stop, het Meertje van Vogelzang, is het nog niet direct raak. «We zien hier momenteel weinig, nog minder dan gisteren», constateert Veldman na een blik door de gaten van de houten schutting die voor het meer staat. «Dramatisch», lacht hij. Een paar grauwe ganzen,

een stel kuifeenden. «Rechts achteraan twee nijlganzen. Dat zijn exoten, mensen hielden die vroeger in de vlier en die zijn ontaapt. Ze doen het hier uitstekend.»

De volgende stop worden sloeënden gepopt. «Het zijn wintergasten, maar ze blijven ook steeds meer in de zomer», vertelt Veldman. «En paar weken geleden zaten er hier nog honderden.» Dan ziet Mariska een roodborsttapuit. Veldman haalt meteen de telescoop uit zijn

fietstas. «Ze zijn niet heel zeldzaam, maar wel heel leuk om te zien. Met een pikzwarte kop en een mooie rode borst.»

Badeendje

In een boom ziet iemand een flits vliegen. een andere vogelaar hoort een nachtegaal. Veldman: «Het zit er hier vol mee. Elke struik zijn eigen nachtegaal.»

In vogelhut Doornvlek is het wel raak: de geoorde fuut zwemt in het

Nationale Vogelweek

De Nationale Vogelweek wordt georganiseerd door de Vogelbescherming en duurt van vrijdag 6 tot en met zondag 15 mei. De werkgroep Midden-Kennemerland verzorgt op maandag 9 mei een avondexcursie in de duinen onder Egmond, op woensdagochtend 11 mei een tocht door bos en duin vanaf opgang Diederik en op donderdagavond 12 mei een excursie naar de Wei van Brasser.

meer waar de hut op uitkijkt. Net als bergenden, kraakenden en een doars. «De kleinste futenroert», weet Veldman. «Net een badeendje», klinkt het.

Veldman doet dit rondje vaker. Twee tot drie keer per week zelfs. «Maar het is toch elke keer anders. Je ziet ook de seizoensoorten verschijnen. Het is heel leuk als je plots weer de eerste goudplevier ziet. Of als je merkt dat alle smienten weer verdwenen zijn.»

Excursie Zuid-Hollandse en Zeeuwse Eilanden, 26-02-2022

Femie de Jager

Het is lang geleden dat ik in het donker fiets om aan een excursie deel te nemen, maar ik word beloond met Merel- en Roodborstgezing. We vertrekken met zes man en één vrouw in de opkomende zon. Dit onder leiding van Kees Roselaar. Af en toe is het mistig, maar gelukkig is het helder bij onze eerste stop: op de dam in de haven van Stellendam. Aan de zeekant: ver weg een mooie groep Kluten, nog veel verder Bonte Strandlopers, Brilduiker en Middelste Zaagbekken. In de haven zwemt een groep van 10 Futen.

Aan de landkant van de Haringvlietdam is een nieuwe vogelkijkhut: 'Tij Haringvliet', kijkend op het lage water van het Haringvliet. Een stukje lopen door het wilgenbosje; er naartoe horen en/of zien we Heggenmus, Roodborst, Merel, Winterkoning, Zanglijster en 3x een Cetti's Zanger. Bijzonder vind ik een Grote Bonte Specht, hakkend in een dunne tak van een vlier!

De vogelkijkhut Tij is een prachtig geheel, vormgegeven als een ei, veel natuurlijke materialen. We kijken naar de 'wadmant' met laag tij. We zijn blij met de zon, maar niet op dit moment, als we door tegenlicht weinig kunnen zien..... Kees ziet ver weg drie Brilduikers, Middelste Zaagbek, Grauwe en Canadese Ganzen en twee Reeën op het eind van een zandplaat. Op het grindeiland voor de Visdiefjes zit een Witte Kwikstaart, een van de eersten, en op de dam zitten Houtduiven. Aan de andere kant scharrelt een klein vogeltje, lijkt op een Tijftjaf, maar dan bijna helemaal grijs. Kees weet dat het een Siberische Tijftjaf is, er overwinteren ongeveer 20 in Nederland. Ook twee Bergeenden in prachtkleed, verder weg ziet Kees twee Piepers, misschien Waterpiepers, omdat die hier eerder gezien zijn.

De hut ziet er mooi uit, maar de kijkgaten zijn heel onpraktisch, onhandige hoogtes, en met de dure Swarovski telescoop kan ik weinig ontwaren. Aalko had deze winter een mooiere ervaring hier met honderden Zaagbekken. Op de terugweg hoort Bob een Waterral. Net op weg in de auto zien we een vrouwtje Havik boven ons vliegen. In de voorste auto zien ze ook het mannetje Havik hoog in de lucht.

We gaan verder naar de Brouwersdam, de zon schijnt volop gelukkig, maar er is een koude wind. Redelijk dichtbij zien we drie Kuifduikers; Futen zwemmen er ook en we zien duidelijk dat een Fuut bijna twee maal zo groot is als een Kuifduiker.

Op een dam 70-80 Scholeksters, op een paal een Grote Mantelmeeuw, en dichtbij een prachtig mannetje Eidereend. Verder op zee zitten enkele Roodkeelduikers en nog meer Eidereenden. We gaan steeds een stukje

verder en zien groepjes Drieteenstrandlopers, enkele Paarse Strandlopers en Steenlopers met hun mooie tinkelende geluid in vlucht.

Kuifduiker

Op Schouwen-Duiveland bij Burghsluis, net vóór de Plompe Toren van Koudekerke is een poel, redelijk luw, een mooie plek om te lunchen. We zien een groep (IJslandse) Tureluurs (en we horen het mooie 'tureluren'), Grote Zilverreiger, Kievit, drie Dodaarzen en een IJsvogel vliegt voorbij - niet ieder heeft hem gezien, maar later vliegt hij gelukkig nog een rondje.....

Bij de Prunjepolder ontdekt Kees vlakbij een Zwarte Ruiters, we zien verder Pijlstaarteenden, 3 Kleine Zilverreigers, 8 Lepelaars waarvan één vlakbij met zijn snavel in het water aan het 'heen en weren' is, naar voedsel zoekend. Verder Kluut, Wintertaling, een Graspieper, Wulp (met zijn melancholische geluid) en de eerste 16 Grutto's, hoera, ze zijn er weer! En nog veel meer ganzen, eenden en steltlopers, die ik niet allemaal ga noemen.

En dan zijn er Goudplevieren, duizenden, die steeds opvliegen met snelle wendingen, prachtige wolken vormen en weer dalen, de kleuren variëren naarmate het licht op de vleugels valt, van zilverwit tot goudgeel. Aalko noemt het schitterend vuurwerk. Ik geniet ook altijd erg van Kieviten en hun "kiiewiet", die met hun grote vleugels ook zo prachtig kunnen wenken en draaien, die goede tijd breekt weer aan.

Drieteenstrandloper en Steenloper

Paarse Strandloper

Hierna rijden door naar de Flamingo's van het Grevelingenmeer, nabij Battenoord op het eiland Overflakkee. Dichtbij staat een groep van 20 à 30 Flamingo's, heel goed te zien. Wat verder weg nog meer, Renie telt er totaal 56. Er zijn donkerroze Chileense en lichtroze Europese Flamingo's, de Europese Flamingo's zijn groter.

Flamingo's

Het mooiste: Als 4 of 5 Flamingo's ineens hun vleugels spreiden, blijkt de vleugel enorm groot en bovenaan roze en onderaan een hele brede zwarte band te hebben, prachtig!! Het was zo vlug voorbij dat ik hoop dat ze het nog eens herhalen en vlak voordat ik mij omdraai om achter de anderen aan te lopen op weg naar de auto gebeurt het: ongeveer 25 Flamingo's strekken gelijk hun nek, draaien met koppen sierlijk naar links en rechts, dat is al prachtig, maar dan spreiden ze om de beurt, wat een timing!, hun grote vleugels weer. Wat een prachtig schouwspel is dit baltsgedrag!

Het was een prachtige dag, het meest genoten heb ik van het baltsgedrag van de Flamingo's en de vluchten Goudplevieren. Ik bedank Kees voor alles wat wij weer van hem geleerd hebben, Renie voor de organisatie, en de chauffeurs natuurlijk.

Excursie ‘Omgeving Deventer’, 03-04-2022

Jaap Olbers

07.30 uur Het landgoed Dorth,
11.25 uur Veenoordkolk,
12.15 uur Bolwerksweiden,
13.00 uur Welsumerwaard,
15.45 uur Tongerense Heide.

Deze excursie vond plaats onder leiding van Robert Ketelaar (Natuurmonumenten). Naast Robert waren er vijf deelnemers aan deze excursie.

Van de rijke kooplieden in Holland kozen de iets mínder rijke een plekje in het oosten van het land, bij Deventer bijvoorbeeld. In de vroege jaren van de 17de eeuw is het **Landgoed Dorth** gesticht. In 1930 is het door nieuwe bewoners volledig herbouwd, maar wel in een neoklassieke stijl. Toen wij er om 07.30 uur arriveerden, konden we het aan de overzijde van het weiland zien liggen, op zo'n tweehonderd meter afstand. Het gebouw is iets kleiner dan Nijenburg in Heiloo, maar met een indrukwekkend entree. We hebben een ronde om het bos gemaakt; we hadden, steeds tegen de klok ingaande, de verkeersweg en daarna de omringende weiden aan onze rechterkant. We bewandelden vooral de rechte beukenlanen en zagen de sporen van natuurlijk verval en stormschade, vooral bij de dennen, sparren en populieren.

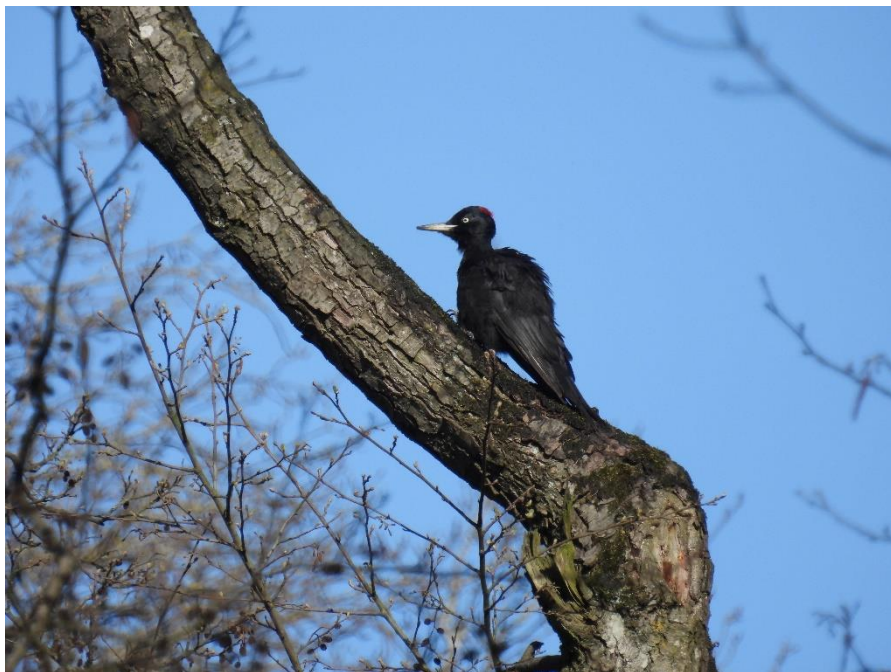
De rijke vogelzang trok van het begin af aan de aandacht van degenen die met een goed gehoor gezegend waren. Ik vernam dat er bijvoorbeeld Holenduiven moesten zijn en Boomkruipers. Ondertussen vertelde Robert – hij bleek een góede verteller te zijn – over het onderhoud en de lastige keuzes die zijn werkgever Natuurmonumenten moest maken. Een vraag over klimop rond de eiken, die het toch vaak al moeilijk hebben, leverde een aardige reactie bij hem op; klimop is een geliefde nestplek voor Bosuilen en Eekhoortjes. Er waren toch ook nestkastjes geplaatst. Dit extraatje voor de mezen was ingezet om de opmars van de eikenprocessierupsen en de bijbehorende vlindertjes tegen te gaan. Vóór de ronde opening van het kastje was een stalen muilkorfje gemonteerd, om de mezen te beschermen tegen Boomkruipers. Over Oehoes zei Robert nog iets opmerkelijks. Ze zijn in Gelderland en Overijssel talrijk, en hebben ervoor gezorgd dat de Haviken sterk achteruit gegaan zijn in aantal. Maar dat kwam de Boomvalken nu weer goed uit, die zijn weer sterker vertegenwoordigd. Maar we hebben geen Oehoes of Boomvalken gezien, wel heel veel Mezen.

We waren inmiddels rond 09.40 uur aan de oostkant van het park. Een belegger zag brood in het prachtige stuk weiland, dat zich daar uitstreckte. Zonnepanelen moeten daar komen. Als dat gebeurt, kan het grondwaterpeil daar een stuk omhoog! En dat zou gunstig zijn voor het

landgoed, dat zoveel last had van uitdroging. Het ligt grotendeels in een kom omringd door lage zandruggen. Destijds werd de toestroom van water naar de kom als een pluspunt gezien; je kon allerlei waterwerken en fonteinën aanleggen om je landgoed te verfraaien. Landschapsarchitect Zocher (zie Haarlemmerhout) heeft hier destijds sporen achtergelaten. Je vindt nog enkele mooie vijvers in het park.

In het genoemde weiland zat een eenzame Kievit. Even later hadden we op een kleine heuvel in het verlengde van de hoofdlaan in het bos nog beter uitzicht op het weiland en we zagen een Buizerd opvliegen. Verder weg was een grote groep Kramsvogels aan het foerageren. En er zat een Haas in het gras. Maar toen we ons omdraiden en de lange zichtlaan inkeken, zagen we meer hazen, die speels het pad heen en terug overstaken. In deze hoek vonden we tussen de beukentakken een Holenduif en in een dode spar een Koperwiek.

We geraakten tenslotte in de hoek van het bos waar de Spechten zaten. We hebben vijf soorten waargenomen. Allereerst de Groene Specht, die we van het begin af aan hoorden lachen. Maar we kregen nu door zijn geroep de Zwarte Specht in het vizier. Een paartje paarde, werd me verteld. Ik heb de ene helft van het stel mooi kunnen observeren (zie foto).

Zwarte Specht

Foto: Bob de Vries

Zwarte Specht

Foto: Bob de Vries

De andere was verderop in een dode populier bezig met een nestholte. Geregeld werd haksel uitgeworpen. Langs de bosrand wandelend ontdekten we in de verte drie reeën. Tijdens de koffiepauze vertoonde de Middelste Bonte Specht zich. Zijn jankende geluid hielp ons daarbij. Onze gastheer verraste ons met heerlijke cakes die door zijn jonge dochter Lotte gebakken waren. We moesten op zeker moment de Kleine Bonte Specht achterna. Ik zag alleen wat vliegbewegingen. Boven ons hoofd cirkelde een Ooievaar, Holenduiven onderzochten een holte in een dikke beuk, en terug bij de parkeerplaats vloog er een Gaai voorbij.

Waargenomen soorten (Ingevoerd in 'Waarneming.nl' door Marian van Leeuwen, met dank!): Grote Bonte Specht, Roek (07.33 uur, nog onderweg), Tjiftjaf, Holenduif, Grote Canadese Gans, Grauwe Gans, Boomklever (08.03 uur), Winterkoning, Houtduif, Boomkruiper, Vink, Groene Specht, Blauwe Reiger, Zwarte Mees, Koperwiek, Kramsvogel, Buizerd, Kievit, Zanglijster, Merel, Wilde Eend, Vuurgoudhaan, Zwarte Specht, Pimpelmees, Sperwer, Ooievaar, Middelste Bonte Specht (10.39 uur), Kleine Bonte Specht, Spreeuw, Knobbelzwaan en Gaai.

Na de luwte in het bos en de warmte van de opkomende zon reden we naar de winderige dijk aan de oostkant van de IJssel. We waren langs een roekenkolonie gereden, een mooie waarneming. Het gebied heet de **Veen-**

oordkolk, en is direct met de IJssel verbonden. Er waren veel Brandganzen te zien. Na een kwartier wilden we wel verder gaan, maar Marian begon ineens te schreeuwen: Een Rode Wouw!! We hebben minuten lang deze roofvogel voor en onder de brug zien zweven, loerend op een prooi. Ik kon hem prachtig volgen met mijn telescoop. En vlak voor ons, onderaan de dijk op een hekje kregen we een Zwarte Roodstaart als toegift.

Waargenomen soorten: Wintertaling, Grote Zaagbek (v), Bergeend (10 ex), Smient (50 ex), Brandgans (10 ex), Fuut, Kleine Mantelmeeuw, Rode Wouw (11.39 uur) en Zwarte Roodstaart.

Rond 12 uur staken we de IJssel over via de A1 en de eerste afslag leidde naar uiterwaarden ten zuidwesten van de IJssel. **Bolwerksweiden** heet het gebied. Een kleine groep Boerenzwaluwen hing daar rond in de lucht en vlak boven het water. Er waren veel Meerkoeten, een verdwaalde Bergeend, zo'n 20 Wulpen, wat Grutto's en Zomertalingen.

Waargenomen soorten: Boerenzwaluw, Meerkoet, Bergeend, Wulp, Grutto, Zomertaling, Slobeend en Witte Kwikstaart

We reden ongeveer een half uur langs de IJssel noordwaarts, zagen Roeken in het weiland, passeerden onder andere het veer tussen Olst en Wijhe en arriveerden rond 13.00 uur bij de **Welsumer Waard**. We waren nog niet uitgestapt, of we zagen een Raaf (12.59 uur, door MvL ingevoerd) boven ons. Nu liepen we enkele honderden meters de uiterwaarden in. Ook hier was het een open landschap met eilandjes waarvan de oevers door de lage waterstand wit afstaken tegen het groene gras er bovenop. Het weer werd wat grimmig. We moesten hier vogels sprokkelen.

Waargenomen soorten: Raaf, Witte Kwikstaart, Kleine Plevier, vijf Pijlstaarten (vier m. en 1 v.), Grote Zaagbek (5 ex), Tureluur, Rietgors, Grote Zilverreiger, Ooievaar, Boerenzwaluw en Zomertaling (overvliegend).

We namen hier dankbaar afscheid van Robert Ketelaar. Marian had enkele ritten meegereden met excursieleider, en ook haar zoon, Robert. Nu gingen Renie, Aalko, Bob, Marian en ik met zijn vijven de excursie afronden met een bezoek aan de **Tongerense Heide** aan de oostkant van de Veluwe. We hebben daar een wandeling gemaakt via de rode paaltjes. We troffen een eenzame Grauwe Gans aan in het riet. De heide langs het zanddijkje was behoorlijk drassig en stond hier en daar in het water. Ik moest aan de ruige vacht van een wolf denken, dit landschap. We waren even na zessen weer terug in Castricum, moe maar voldaan. Met dank aan Robert Ketelaar, Renie van de Werf en Marian van Leeuwen.

Waargenomen soorten: Boomkruiper, Vink, Grauwe Gans, Buizerd (jagend), Grote Zilverreiger en Ooievaar (16.19 uur, overvliegend).

Zaterdag 23 april om 06.30 uur startte de 'fiets/wandelexcursie' in ons eigen 'Noord-Hollands Duinreservaat' onder leiding van Remco Oosterlaar en Hans Kuperus. Vanaf het NS station Castricum zijn we per fiets via het 'Hof van Kijkuit' naar het zweefvliegveld gefietst. Voordat we konden afstappen zagen we al direct 8 Witgatjes opvliegen. Dat was alvast een mooi begin! Nadat alle fietsen extra goed op slot waren gezet - want je weet maar nooit vroeg op zaterdagochtend in het bos - zijn we vanaf hier te voet verder gegaan.

Er zou een Kleine Bonte Specht in de buurt zitten, dus we maakten dit tot ons eerste doel. Langzaam lopen we richting de boom, ver in het bos waar dit mooie spechtje zou moeten huizen. Onderweg horen we een piepende deur in een spookkasteel (Groenling) en genieten we van de mooie zang van een enthousiaste Zanglijster. Verder lijkt het uitgestorven in het bos, en op een zachte roffel na (is dat dan toch de Kleine Bonte..?) blijft echt succes uit. Gelukkig is er wel voldoende tijd voor de meegenomen koffie.

Al wandelend komen we in de buurt van de Kruisberg uit waar we een tijdje blijven staan. Hans K ziet een Beflijster vliegen maar we raken hem of haar al snel kwijt, en de groep moet Hans op zijn woord geloven. Op enig moment wordt er een Tapuit gespot. "Huh, waar dan precies?!" wordt er gevraagd. "Nou, kijk daar. Naast dat tweede liggende schaap, schuin achter dat derde groene boompje bij dat kleine hoopje achter die vierkante bak". Dat het hele veld vol liggende schapen ligt maakt het er niet gemakkelijker op. Toch wordt de Tapuit door iedereen gezien. Nadat een potentieel trio vliegende Beflijsters nog voor enige opwindend zorgde vervolgden we onze weg richting de Bloemberg. Uiteraard niet voordat er nog wat koffie werd genuttigd.

Aangekomen bij het bankje dat kan omklappen werd een Blauwe Kiekendief mooi gezien, en nog vele kilometers met de kijker gevolgd. De Gekraagde Roodstaart was ook leuk, al werd deze niet door iedereen gezien. Wederom grote opwindend toen een 'Smelleken' vlakbij kwam landen! Toen 'ie weer opvloog bleek hij veranderd te zijn in een Sperwer. Ook mooi, maar toch minder leuk. Via de app kregen we nog door dat er een Visarend was signaleerd. Na even zoeken werd hij inderdaad op ongeveer honderd kilometer afstand hoog in de lucht gevonden. Iemand nog koffie?

We vervolgen onze weg en komen uit bij een aantal plasjes. Hier een Kleine Plevier gezien en een Tapuit die zich mooi liet bekijken. Tijdens het nuttigen van de koffie ook nog diverse overvliegers gezien waarvan de leuksten toch de Regenwulpen, Zilverplevieren, Lepelaars, Groenpootruiters en -wederom - Witgatjes waren.

Vanaf hier lopen we langzaam terug richting die fietsen om alhier rond een uur of half 11 afscheid te nemen van elkaar. Remco & Hans, bedankt voor deze mooie ochtend en jullie leerzame toelichting!

Omdat ik als beginnend vogelaar niet vaak eerder met een excursie ben mee geweest heb ik een aantal lessen geleerd:

- Naast een kijker is koffie onmisbaar.
- Ik ben de enige vogelaar die geen koffie drinkt.
- Afstand is relatief. Met vogelaars kan een klein rondje lopen lang duren.
- Je maakt snel indruk op een beginnend vogelaar wanneer je zegt te determineren op de GISS. "Ehm.. de wat?" "De General Impression of Size and Shape" luidt het antwoord. Kijk, daar kan je wat mee.
- Een Boompieper en Boomleeuwerik zijn prima uit elkaar te houden. Bij voorkeur zingend, zittend en vliegend naast elkaar.
- Een soort telt al vrij snel als 'gezien', al is het maar een haarfijn streepje van 5 mm hoog in de lucht door een telescoop.

Tot slot de score van deze ochtend:

Grasmus	Roodborsttapuit	Grote Lijster
Lepelaar	Boomleeuwerik	Tuinfluiter
Zilverplevier	Boompieper	Nachtegaal
Kleine Plevier	Kneu	Koperwiek
Groenpootruiter	Graspieper	Boomkruiper
Regenwulp	Gekraagde Roodstaart	Putter
Beflijster	Sperwer	Groenling
Visarend	Blauwe Kiekendief	Fitis
Torenavalk	Brandgans	Zanglijster
Kievit	Appelvink	
Witgat	Tapuit	

Excursie 'Zouweboezem' + 'Landje van Gruijters', 07-05-2022

Wen Korver

Aanvankelijk stond op het programma: *'Dagexcursie Boezem van der Overwaard (Kinderdijk) en Zouweboezem'. Dit onder leiding van Bart Korf.* Bij de voorverkenning bleek echter dat de toegankelijkheid van 'Kinderdijk' veel slechter is dan aanvankelijk was aangenomen, zodat we moeilijk bij de leuke vogelplekken zouden kunnen komen. Daarom werd besloten 'Kinderdijk' te schrappen. Maar: zie verderop in dit verslag voor het alternatief dat we kozen.

Om 6 uur bij station Castricum, héél kleine groep belangstellenden, waarom?? Ik ben eigenlijk stomverbaasd dat we met zo'n groot leden aantal met zo weinig mensen naar de Zouweboezem bij Ameide gaan. Waarschijnlijk zijn er een heleboel afspraken van de Coronaperiode die ingehaald moeten worden (jubilea, verjaardagen, bedrijfsuitjes, sportwedstrijden). Maar toch.

Zelf heb ik een periode niet actief kunnen vogelen doordat ik een gebroken enkel had (opgelopen tijdens het vogelen). Maar genoeg hierover. Ik ga met ervaren vogelaars o.l.v. Bart Korf en Renie van der Werf op pad. Onderweg nog erg grauw en grijs weer, maar naarmate we bij Lexmond komen trekt de wolkenlucht open. Op de dijk naar Ameide zien we de eerste mooie waarneming. Er staat een prachtige Lepelaar te vissen in de uiterwaarde van de Lek.

Rietzanger

Foto: Wen Korver

Bij de eerste stop worden we al getrakteerd op de vroege zang van de Rietzanger. We zien al twee Zwarte Sterns overvliegen. In de telescoop een Grutto en twee Regenwulpen. We horen de Kleine Karekiet. In de verte al de eerste Purperreiger met een stuk uit z'n vleugel. Toch vliegt hij gracieus!

Er staan op de uitkijkpost ook een stel collega's uit Ommen, die ons voor zijn bij het vervolg van onze excursie. Toch niet! Bart weet nog een mooi uitkijscherm bij de Eendenkooi De Zouwe, waar we een prachtig uitzicht hebben op de aalscholverkolonie. Het barst van de mugjes. Superontbijt voor alle ochtendzangers. Er zitten twee Nijlganzen te genieten van de ochtendzon en een Aalscholver gaat in gevecht met een waterlelie ter grote van z'n eigen lichaam. We zien een Grote Bonte Specht in een dooie boomstam, en er broeden verschillende Wilde Eenden in de gekapte wilgenkruinen. Deze hoek was productiebos. De twijgen werden in der tijd gebruikt voor het vlechten van manden. Maar gelukkig blijft deze hoek bewaard voor cultuurhistorische waarde.

Nu naar de volgende stop. Auto geparkeerd vlak bij een ooievaarsnest wat wordt bezet door een trots echtpaar. We horen de Cetti's Zanger, zien Grauwe Ganzen, Tureluurs en Kievit. Verderop heel veel Rietzangers, Kleine Karekiet, Rietgors en enkele Snorren.

Rietgors

Foto: Wen Korver

Onderweg krijg ik ezelbruggetjes van Bart te horen bij het herkennen van vogelgeluiden:

- “Tsieuw - ietsje pietsje tsieuw- ietsje pietsje tsieuw” = Cetti’s Zanger.
- “Ik wil graag zingen maar ik weet niet hoe” = Fitis.
- “Ik roep u zoetlief, ik roep u zoetlief, stik” = Houtduif.

Onderweg zien we een knoeperd van een Hoornaar (zie foto). Met de app ('Obsidentify') komen we erachter dat het geen Aziatische is, maar een Europese. Toch ziet hij er vrij tropisch uit.

Europese Hoornaar

Foto: Wen Korver

Verderop horen we Sprinkhaanzanger, Spotvogel, Kneu, Vink en Groenling. Daarna weer terug naar de Zouweboezem. Bij het kijkscherm, waar Renie zijn telescoop op een Kokardezaagbek richt, krijg ik 'kijkhulp' doordat ik op een houtblok dit prachtige dier kan bewonderen (al enige weken gemeld op 'waarneming.nl'). We zien ook een misschien late Wintertaling, Smient en Krakeend.

Hierna even een pauze voor thermos-koffie met een uitgedeelde choco-wafel (gezellig!). Er vloog een Koekoek langs. Deze had een bruine rug in plaats van de gebruikelijke grijze: een z.g. 'bruine vorm'. Deze schaarse versie komt vooral bij vrouwtjes voor.

We zien de Purperreigers voorbij trekken. Nederland is het noordelijkste broedgebied van West Europa, maar de meeste Purperreigers moeten nog arriveren vanuit de Sahel in Afrika. Op de kunstmatig aangelegde vlotjes zitten al wat Zwarte Sterns, wat een prachtvogels. Maar de meeste Sterns maken nog sierlijke baltsvluchten. We zien zo nu en dan een Bruine Kiekendief overvliegen, zowel man als vrouw. We horen de Zwartkop en de Tuinfluiter, altijd lastig te onderscheiden, maar zo na elkaar goed te beluisteren. Bob houdt de telling bij, en op het moment heeft hij al 45 soorten op waarnemingen ingevoerd(!).

Aanvankelijk stond bij deze excursie ook de Boezem van de Overwaard bij Kinderdijk op het programma. Omdat die is afgevallen, krijgen we ter overdenking van Bart de vraag of we na afloop van deze excursie nog naar één van deze plekken: (1) De Noordpier, (2) het Landje van Gruijters of (3) de Lepelaarkolonie bij Haarlemmerliede willen gaan. Ik ben nog nooit bij het landje van Gruijters geweest, en dat wordt uiteindelijk gekozen. Ten noorden van Spaarndam is een natuurgebiedje aan de westkant van het oude dorp.

Nóg meer nieuwe soorten. De Kluut, de Oeverloper en de Witte Kwikstaart. Hier ook weer volop zang van de Rietzanger. En we zien een prachtig paartje Bergeend.

Bergeend

Foto: Wen Korver

Door wegwerkzaamheden aan de Velsertunnel een klein oponthoud, maar dat mocht de pret niet drukken van deze prachtige dag. Hartelijk dank Bart, Renie en Bob voor deze geweldige 'vogelexcursie'.

Om 07:15 uur staan in totaal 11 deelnemers klaar om een mooie Texeldag te gaan beleven. Cees Baart, die ter elfder ure was gevraagd om mee te gaan is met zijn vrouw Ria ook aanwezig. Een verrassing voor de commissie want we hadden zijn antwoord niet ontvangen. Maar we zijn verheugd en geven het stokje over aan Cees die een plan had gemaakt. Verdeeld over 3 auto's gaan we snel op weg om de boot niet te missen. De reis verloopt voorspoedig en we hebben nog even tijd om voor vertrek de auto's te verlaten. De auto's staan niet bij elkaar en ik ben zo dom om even te gaan buurten. Toen "mijn" auto al in de boot verdwenen was ren ik nog tevergeefs naar voren: "waar is mijn auto" roep ik wanhopig. Er blijft niets anders over dan snel als 5de passagier in een volgauto aan boord te gaan. Het is een winderige overtocht. Er staat een straffe wind, zeker 5, dat belooft wat voor de dag. Als vogel zou ik in de luwte blijven. Er vliegen 13 Lepelaars over, mooi afstekend tegen de blauwe lucht.

Het is rond 12:00 hoog water, het is tegenlicht bij de Mokbaai, dus we gaan eerst naar de Waddendijk en wel naar natuurgebied Ceres. Het mooie kleine gebiedje met een pracht aan bloeiende rietorchissen biedt Zingende Kleine Karekiet, Grasmus, Houtduif, Kneu, Merel en de enige Nachtegaal van de dag. Foeragerende Boerenzwaluwen, baltsende Grutto, overvliegende Putter en Visdieven. En... het was even heerlijk luw achter het dijkje.

We rijden verder naar Oudeschild, paartje Ekster, Huismussen, Spreeuwen en Turkse Tortels. Langs Ottersaat Nijlganzen met pullen, ja.... ze horen er ook bij, veel pullen, evenals bij de grote groep Grauwe Ganzen met pullen. Een paartje Bergeend is nog pullenloos. We zijn bij de kijkhut Dijkmanshuizen, in de hut is het luw en buiten de hut kukelen de telescopen om. Een paalzittende man Bruine Kiek, 3 Slobeendmannen, vrouwen op het nest? Zingende Winterkoning, wat dapper, de kleine vogeltjes houden bij wind-kracht 5 hun snavel maar het parmantige Winterkoninkje zingt! Overvliegende Rosse Grutto's, 15 tegen de lucht, mooi hoor. Verder Bergeenden, Tureluurs, Krak- en Wilde Eenden, Meerkoeten en Zwarte Kraaien, Steenlopers, Bontbekplevieren en Witte Kwikstaarten foerageren, rusten of scharrelen hier rond. Een Grote Stern vliegt langs met zijn krakende roep.

Bij de Oude Sluishoek zien we Kluut, broedende Kokmeeuwen en Visdieven, Steenloper en Zilverplevier, de laatste twee soorten heel mooi in prachtkleed. Dan volgt Nieuw Buitenheim met Tureluur, groepje Steenlopers, broedende Kluten en Lepelaar. Wat een vogelplezier langs de waddendijk, je rijdt van het ene naar het andere natuurgebiedje. Minkewaal volgt, daar is de Oeverzwaluwenwand. En ja, bewoond, de kleine bruine Zwaluwtjes vliegen in en uit, en wat gaat dat snel. Sommige gaten zitten

nog in de bouwfase, er wordt met de pootjes razendsnel zand naar buiten gewerkt. Zo'n 70 Rotganzen foerageren om op te vetten voor de grote tocht. Wanneer wordt het sein gegeven? Ze zijn heel punctueel wat de datum van vertrek betreft. Er zitten Kluten op het nest. Heel grappig hoe ze hun poten vouwen als ze weer gaan zitten.

Kluut

Foto: Marjorie Janse

Wagejot is de volgende stopplaats. Daar is een kolonie Grote Sterns en die maken een herrie, en een onderling gekrakeel! Ja, in een kolonie broeden biedt voordeel, maar ik zou behoefte aan een rustig plekje hebben. Ook hier weer zo'n 5 Zilverplevieren.

Maar we moeten verder, Texel op één dag vraagt een bepaald tempo. Dan komt Utopia, "plek waar alles perfect is" is de uitleg. Het is een waar vogelparadijs. Bij het parkeerplaatsje is een regenplasje met modderige kanten. Er vliegen zo'n 20 Huiszwaluwen af en aan om bouw materiaal voor hun nest te verzamelen. Ze slaan de Stuifweg in, waar ze vast hun nesten hebben. Wat een geluk dat het gisteren geregend heeft, kunnen ze weer bouwen. Het aantal Huiszwaluwkolonies daalt in ons land, mede door gebrek aan modder, er is teveel asfalt. Groenling en Putter zingen als we te voet verder gaan. Utopia biedt Kluut met kleine pullen, ze zouden zo de lucht in kunnen waaien! Ook Bonte Strandloper, Kievit, Grutto, Lepelaar, Scholekster en Rotgans. We gaan de dijk over waar we heerlijk in de luwte ons brood kunnen eten, een verademing. Op het water 6 dobberende Eiders. Terug bij de Stuifweg een vrouw Wilde Eend met 5 kleine pullen, het

Huiszwaluw

Foto: Marjorie Janse

Morinelplevier

Foto: Cees Baart

invoeren waard. De Wilde Eend wordt ondergewaardeerd en ondergemeld.
Om ca. 13:00 uur staan we langs de Hollandseweg over een maisveld uit
De Winterkoning 57 (3)

te kijken, daar zijn al enkele dagen Morinelplevieren gemeld. En ja hoor, omdat een stel ze aan zag komen vliegen konden we ze “vangen” in de kijker en telescoop. Wat een prachtvogels in zomerkleed, geweldig! Ze lopen snel, bijna in colonne. Dat ontlokt de verzuchting: “het lijken wel renvogels”. We zien er vijf tot acht. De plek biedt ook jubelende Veldleeuwerik, Gele Kwikstaart, jagende vrouw Kiekendief en passerende Holenduif.

Enthousiast trekken we verder naar het z.g. Renvogelveld waar Zwarte Ibis was gemeld. Die is er niet, wel een groep Kleine Mantel- en Zilvermeeuwen. Twee mooie Stormmeeuwen, Gele Kwik, Bergeenden, Krakeenden, Wilde Eenden en Slobeenden en een Holenduif. We steken door naar de Oor-sprongweg om naar de Slufter te gaan. Er wordt een vrouw Blauwe Kiekendief jagend gezien. Deze worden door waarneming.nl vervaagd, er zijn nog maar enkele territoria op Texel. Bij het parkeerplaatsje twee mannen Fazant, duidelijk in een machtsstrijd gewikkeld. Staarten hoog en samen gespannen oplopend en duwend langs hun territoriumgrens? Het lijkt even dat de een de ander eronder heeft maar later lopen ze weer strijdbaar verder. Wat een gedoe toch allemaal in het voorjaar rond de voortplanting! Vanaf het kijkpunt Diepe Gat zien we twee crèches vrouwtjes Eiders met zo'n 70 kleine zwarte pulletjes, geweldig!

Crèche van Eidereenden

Foto: Cees Baart

Eén pa zit op afstand te dutten. Het is een plevierendag, ook hier zo'n 20 Zilverplevieren! Man en vrouw Bruine Kiekendief jagen op afstand van elkaar. Zingende Veldleeuwerik en Grasmus komen boven de wind uit. We gaan naar de Mokbaai, stoppen eerst bij De Geul. Een man Tafeleend,

Aalscholvers en Gierzwaluwen vliegen hoog in de lucht. In de Mokbaai weer veel Zilverplevieren, Rosse Grutto's en we horen Tjiftjaf en Heggenmus.

Crèche van Eidereenden

Foto: Marjorie Janse

Omdat een deel van de groep verzadigd is, ook van de wind, gaan we de boot van 16:00 uur halen. De Horsmeertjes laten we liggen. Bij de Petten scoren we nog een paartje Pijlstaart en Renie mist bijna als voetganger de boot. Als de nood hoog is en je bij de parkeerplaats een piepie plek zoekt rijden de auto's achter je rug de boot op. Daar schrok Renie van en nam een spurt maar toen bleek dat er nog genoeg minuten waren om de boot te halen. Na een voorspoedige reis zijn we rond 17:30 uur terug in Castricum. Cees en Ria, heel erg bedankt!

Weekendexcursie 'Drenthe / Groningen', 13/14/15-05-2022

Voorwoord

Renie van der Werf

In de periode van vrijdag 13 t/m zondag 15 mei hadden we een vogelweekend 'Drenthe / Groningen'. Dit onder leiding van Kees Roselaar. De groep bestond uit 12 deelnemers, 4 dames en 8 heren. We logeerden in het (prima, en mooi gelegen) hotel 'De Zeegser Duinen' in het plaatsje Zeegse (nabij Zuidlaren).. Van daaruit bezochten we verschillende 'vogelgebieden' in Drenthe en Groningen (zie verslagen hieronder). We hadden veel geluk met het weer, dat was uitstekend!

Vrijdag 13 mei, Dwingelderveld

Femie de Jager

We rijden in drie auto's via Amsterdam naar het prachtige Dwingelderveld met zijn uitgestrekte heidevelden. Onderweg zien we veel Ooievaars, een roekenkolonie en prachtig bloeiende brem. Op het parkeerterrein aan de Kraloërweg horen we al gauw de Koekoek (die blijven we het hele weekend horen). Verder Boomleeuwerik, Boompieper. We lopen langs veel vennetjes, waarbij we moeten opletten of wij de Witoogeend zien.... Nog niet, wel Grote Zilverreiger, Roodborsttapuit, Kuifeend, Ganzen, Tafeleend, de Dodaars hinnikt, Fuut en Geoorde Fuut, Lepelaar, Kievit, Scholekster, mooi Veenpluis, iets wits, ra ra, wat kan dat zijn? Na een lange studie blijkt het een stuk plastic te zijn...., ha ha. En dat alles bij een mooi kikkerconcert. Ook Huis- en Boerenzwaluwen, Fitis, Kwikstaart, Vink. We steken het mooiste fietspad van Nederland over (in 2017: het 'Commissaris Cramerpad') en hierlangs loopt een groot langgerekt water En hier zien we de Witoogeend! Ook Oeverzwaluwen, en als we doorlopen en lunchen (met Fitisconcert) op een mooi plekje zien we een natuurlijke Oeverzwaluwen-wand door een ingezakt zanddeel van de geluidswal langs de A28. Het is een komen en gaan van de broedende Oeverzwaluwen.

Martine ontdekt dat er een vogeltje in- en uitvliegt in een holte van een boom bij een vennetje. Het vogeltje vliegt zo snel in en uit, dat we het niet herkennen, maar gelukkig ziet Kees het wel: een Pimpelmees. Dan horen sommige 'goedhorenden' (daar hoor ik helaas niet bij) ook de Braamsluiper. Een 'dode Lepelaar' in het water bleek later toch een grote witte steen te zijn. Bij de verdere wandeling zien we Buizerd, horen we Fluitier, Gekraagde Roodstaart en twee Boomvalken. Verder valt op dat de Jeneverbes het goed doet, regelmatig zien we jonge Jeneverbesstruiken. Na een lange wandeling zijn we om 15.00 uur terug bij de auto, en de meesten van ons lopen nog even verder naar een vennetje om de Kraanvogel te scoren, maar helaas.... Op naar het hotel, waar we met mooie slaapkamers en een heerlijk driegangendiner verwend worden.

Een avondwandeling door de Zeegser Duinen en het weidegebied van de Drentse Aa leveren 3 Reeën, 3 Hazen, Fazant, Geelgors, Wulp, buitelende Kieviten, Zanglijster, Zwartkop, Roodborsttapuit, Ooievaar op nest met twee jongen, en weer Koekoek op. En.... twee prachtige, vliegende Wielewalen, die maar door enkelen van ons gezien en herkend worden.

Grasmus

Foto: Jan van Leeuwen

Zaterdag 14 mei, vroege ochtendwandeling

Marian van Leeuwen

Na de mooie vrijdag staan we om 6:00 uur paraat voor een wandeling in de rijzende zon. Vier mannen en een vrouw zijn vroeg uit de veren, Bob, Kees, Jan, Renie en Marian. De receptionist komt buiten vertellen dat de koffie klaar is. Wat een service en een goed begin van de dag. Vanaf het hotel lopen we door de Zeegse Heide, begeleid door de Boomleeuwerik, naar de Drentse Aa. Een mooi groen lommerrijk landschap met houtsingels, een goede biotoop voor o.a. de Grauwe Klauwier. Dus scannen die singels! Wensvogels zijn er altijd, daar ben je vogelaar voor. Ook de Gekraagde Roodstaart zingt zijn niet spectaculaire maar kenmerkende lied. Ook veel Boompiepers en de Tuinfluiter met zijn snelle omfloerste 'merelzang'. De Geelgors en de Boomkruiper doen mee. De Wulp laat zijn melancholieke lied horen. Haas, Ree, Fazant voelen zich goed langs het Schipborgse Diep, evenals de Hunze een voedende beek van de Aa. Grasmus, Zwartkop, Witte Kwik en Koekoek houden ook van deze hoek. En ja, dan

klinkt de jodel van de felgele Wielewaal, goed gehoord, niet gezien, maar “horen = scoren”! De Grote Lijster volgt en niets ten nadele van o.a. de Kool- en Pimpelmees, de Roodborst en de Winterkoning, ze deden dapper mee met het ochtendconcert. Maar nu wacht het heerlijke uitgebreide ontbijt op ons.

Zaterdag 14 mei, ‘de rest van de dag’..

Tom Voet

Na de vroege ochtendwandeling vertrokken wij naar het gebied genaamd ‘Hunzedal-Osbroeken’. Een laagstaand meer net buiten Zuidlaren. Hier hadden wij kans om de Amerikaanse Wintertaling waar te nemen. Het gebied is niet het meest bekende vogelgebied. Maar voor ons was het een uiterst verrassende ervaring. Bij aankomst hoorden wij de Spotvogel al zingen in het naast gelegen bos. Op dat moment konden wij deze vogel niet zien. Op en bij het meertje deden wij veel leuke waarnemingen. Waarbij de Temmincks Strandloper toch wel de meest opvallende waarneming was. Maar ook de Kleine Plevier als ook de vele Steltkluten verdienen een extra melding. Terug naar de auto's hoorden wij de Spotvogel nog steeds en uiteindelijk wisten een aantal groepsleden hem ook in de kijker te spotten. Een bijzondere ervaring die wat mij betreft het ontbreken van de Amerikaanse Wintertaling ruimschoots compenseerde.

Steltkluut

Foto: Jan van Leeuwen

Het feestje was nog niet voorbij. Want ook op onze volgende bestemming werd ons kijkgeduld rijk beloond. Wij gingen naar het Zuidlaarder-meergebied, naar de uitkijktoren Oostpolder. Als de meest bijzondere

waarneming kunnen wij hier de Snor en de Blauwborst noemen. Laatstgenoemde liet zich op twee plekken zien rondom de uitkijktoren. De tweede keer was de blauwe borst goed te zien, en toen hij wegvloog kwam de mooie staart van deze vogel ook goed in beeld.

Kijkplateau Onnerpolder

Foto: Klaas Tijsen

Op naar de Onnerpolder. De Onnerpolder is een polder binnen het Zuidlaardermeergebied die bij eventueel wateroverlast gebruikt kan worden als waterbekken om een overstroming van de stad Groningen te voorkomen. Op deze plek was een ware vogeltribune gebouwd. Deze druk bezochte plek gaf een mooi overzicht van het gebied. Voor degene die goed met de telescoop om konden gaan konden de Zeearend hoog in de wolken zien zweven. Ook waren hier Witwangsterns te zien; vooral langs de vaart goed te zien.

Op de terugweg gingen we weer terug naar het Hunzedal-Osbroeken. Hier zagen we onder andere de Kleine Plevier en de Bosruiter.

Na het eten was er nog een avondwandeling waarbij onder andere de Bonte Vliegenvanger werd gehoord.

Naschrift RvdW: op weg naar de Onnerpolder werd door de 'eerste auto' nog een paalzittende Tapuit gezien, die helaas te snel weer wegvloog...

Zondag 15 mei, onze laatste dag van het weekend

Klaas Tijssen

De dag begon om 8.00 uur in het Fletcher hotel 'De Zeegser Duinen'. Zeegse, zo heet het (brink-)dorp waar het hotel staat. Om 9.00 uur gaan we op pad, met volgepakte auto's, we keren niet meer terug naar het (prima) hotel. De tijden, die het hele weekend de gang erin houden worden keurig opgevolgd door de groep, Marian en Renie 'hebben er de wind goed onder'.

Fochteloërveen

Foto: Klaas Tijssen

Ons eerste doel is richting Ravenswoud, waarbij het natuurgebied Fochteloërveen ligt. Met een leuke boswandeling kwamen we bij de uitkijktoren 'De Zeven'. Na flink wat traplopen, weet je weer waar je longen zitten. Boven gekomen werd ik blij verrast met het fenomenale uitzicht over het Fochteloërveen, GE-WEL-DIG. Al gauw hoorde ik de waarneming gonzen: Kraanvogel!

En inderdaad in de verte waren er twee te zien. Niet veel later werden er, een stuk dichterbij, nog twee Kraanvogels ontdekt. Nu beter te zien. Later, onder 'De Zeven', koffie met een broodje, en jawel als toetje: één van de Kraanvogels ging op de wieken, prachtig.

Hierna naar een andere plek gereden, waar aan de ander kant van de weg/parkeerplaats een mooie bloemrijke weide lag. Toch even kijken en bingo.....een paartje Grauwe Klauwieren. Top, nu al net als zaterdag een geslaagde vogeldag.

Via de parkeerplaats een kleine wandeling op de heide gemaakt. Kort gehouden dit door de warmte en weinig belangstelling van de vogels (personeel tekort in vogelland), behalve dan de Fitis. In de schaduw van een boom, als makke schapen, toch maar weer een bakkie, en veel gezellig gemakker.

Kraanvogel

Foto: Jan van Leeuwen

Hierna op pad naar een voormalig bezoekerscentrum (niet gezien?) daar veel soorten gezien die we al genoteerd hadden. Op de parkeerplaats daar toch nog even de Grauwe Vliegenvanger gezien, altijd leuk. Op deze plek afscheid genomen van elkaar, terug naar Noord-Holland. Even verderop gingen Renie en ik linksaf, Jan (wie anders) ging rechtdoor, en verdween aan de horizon.

Langs de rand van het Fochteloërveen stopte Renie de auto, en jawel nog beter dan onze eerdere waarnemingen: twee Kraanvogels in het veld. Goed te zien, en als apotheose gingen ze niet alleen op de wieken maar ook twee maal "KRUUWWW.....KRUUWWW".

Naschrift RvdW: tijdens de wandeling over de heide werd door een aantal van ons een mannetje Paapje gezien.

Vogellijst

Renie van der Werf

Het is doorgaans onze gewoonte alleen die soorten te 'tellen' die door minstens twee mensen zijn waargenomen. Helaas is dat, achteraf, een beetje onduidelijk. Onderstaande lijst bevat alle soorten die door deelnemers gemeld zijn. Ook de 'eenpitters'.

In totaal: 119 soorten gezien of gehoord. Het was een mooi weekend!

Vogelsoorten waargenomen tijdens 'Zeege'-weekend 2022		
Grote Canadese Gans	Kokmeeuw	Tjiftjaf
Brandgans	Dwergmeeuw	Rietzanger
Grauwe Gans	Kleine Mantelmeeuw	Kleine Karekiet
Knobbelzwaan	Stormmeeuw	Bosrietzanger
Nijlgans	Zilvermeeuw	Spotvogel
Bergeend	Reuzenstern	Snor
Zomertaling	Visdief	Zwartkop
Slobeend	Witwangstern	Tuinfluit
Krakeend	Zwarte Stern	Braamsluiper
Wilde Eend	Ooievaar	Grasmus
Wintertaling	Aalscholver	Goudhaan
Tafeleend	Lepelaar	Winterkoning
Witoogeend	Koereiger	Boomklever
Kuifeend	Blauwe Reiger	Boomkruiper
Fazant	Grote Zilverreiger	Spreeuw
Gierzwaluw	Sperwer	Merel
Koekoek	Havik	Zanglijster
Holenduif	Bruine Kiekendief	Grote Lijster
Houtduif	Zeearend	Grauwe Vliegenvanger
Turkse Tortel	Buizerd	Roodborst
Waterhoen	IJsvogel	Blauwborst
Meerkoet	Grote Bonte Specht	Bonte Vliegenvanger
Kraanvogel	Torenvalk	Gekraagde Roodstaart
Dodaars	Boomvalk	Paapje
Fuut	Grauwe Klauwier	Roodborsttapuit
Geoorde Fuut	Wielewaal	Tapuit
Scholekster	Gaai	Huisemus
Steltkluit	Roek	Heggenmus
Kluut	Zwarte Kraai	Gele Kwikstaart
Kievit	Raaf	Witte Kwikstaart
Zilverplevier	Glanskop	Graspieper
Bontbekplevier	Pimpelmees	Boompieper
Kleine Plevier	Koolmees	Vink
Wulp	Boomleeuwerik	Groenling
Grutto	Veldleeuwerik	Appelvink
Temmincks Strandloper	Oeverzwaluw	Kneu
Oeverloper	Boerenzwaluw	Putter
Tureluur	Huiszwaluw	Geelgors
Bosruiter	Fluiter	Rietgors
Groenpootruiter	Fitis	

“Wij zijn soms geneigd te denken, dat gieren alleen vogels van zuidelijke, in ieder geval warme streken zijn. Dat is niet helemaal terecht en de Monniksgier is een van de voorbeelden van dit tegendeel. Zijn voorkomen in Azië strekt zich uit tot diep in de koude hoogvlakten van Tibet en tot in het hartje van de Gobi Woestijn in Mongolië. Ook elders in Midden-Azië leeft de Monniksgier in de ijzige koude van hoogvlakten en bergen. Waar gieren wél afhankelijk van zijn is de voortdurende aanwezigheid van aas. Monniksgieren zijn vogels van enorme grootte en hun voedsel bestaat uit kadavers van grote zoogdieren. Kudden hoefdieren (geiten, schapen, runderen, herten) zijn dan ook voor hen een levensvoorwaarde en waar deze in het Europese landschap zijn verdwenen, is ook de levensmogelijkheid voor grote gieren voorbijgegaan”, aldus Voous & Slijper in ‘Roofvogels en uilen van Europa’ (1986).

Monniksgier, Sierra de Andújar, Spanje, 22-02-2018

Foto: Jos Vroege

“Met een vlucht van 2,6-3 m en een gewicht van 7-12,5 kg is hij de grootste roofvogel van Europa. Er is weinig voorstellingsvermogen voor nodig om deze vogel met zijn zware, krachtige snavel bezig te zien bij het openscheuren en opruimen van dode runderen, reuzenherten, mammoeten en wolharige neushoorns tijdens de ijstijden en de daartussen gelegen warmere perioden toen Europa nog rijk was aan grote zoogdieren. Een

rechtvaardiging van deze fantasie is het feit, dat in allerlei delen van West- en Midden-Europa fossiele en sub-fossiele resten beenderen van Monniksgieren zijn gevonden in afzettingen of grotten uit de IJstijd” (Voous & Slijper, 1986).

In Nederland was de Monniksgier vermoedelijk tot ongeveer 100 na Christus broedvogel (Vogel, 2007). “Een opgraving van een Romeins/inheemse nederzetting te Valkenburg ZH leverde een onderkaakfragment op uit de eerste eeuw. Mogelijk werd de gier door de Romeinen aangezien voor de toen alom aanwezig zeearend; jonge zeearenden werden door hen gevangen om, eenmaal volwassen, in het leger gebruikt te worden als mascotte. De monniksgier werd wellicht gedood toen de vangst een vergissing bleek te zijn. Maar was het een broedvogel of een zwerver? Het landschap van destijds kan voor de monniksgier voldoende voedsel hebben geboden om te broeden; nestgelegenheid zal voor deze boomboeder geen probleem geweest zijn” (noot 1).

“De Monniksgier is niet alleen de grootste, maar ook een van de schaarste vogelsoorten van Europa. Hij komt daarin de Keizerarend zeer nabij en de tegenwoordige arealen van deze soorten lijken veel op elkaar. Beide soorten bewonen vlakke of heuvelachtige gebieden en zijn door hun nestbouw in lage of althans eenzame bomen even kwetsbaar. Evenals dat van de Keizerarend ligt het laatste bolwerk van de Monniksgier in Europa in Midden-Spanje, met name de provincie Cáceres in Extremadura, waar hij in een grotere dichtheid voorkomt dan waar ook in Azië. Volgens schattingen van Spaanse en Duitse ornithologen bedroeg het aantal broedparen op het Iberische schiereiland in 1974 gelukkig nog ca. 200, overeenkomend met ca. 800 vogels. Niettemin hebben Spaanse onderzoekers in de meeste broedkolonies een teruggang van 60% in acht jaar vastgesteld” (Voous & Slijper, 1986) (noot 2).

Bijna 50 jaar later zijn er in Zuid en Centraal-Spanje gelukkig weer “gezonde populaties” van de Monniksgier (Forsman, 2017). De Spaanse populatie herstelde zich van 206 paar in 1976 naar 2068 paar in 2011 - zij lijken onder andere te profiteren van een toename van de jacht op Edelherten en Wilde Zwijnen (Moreno-Opo & Margalida, 2014). Op het Iberisch Schiereiland zouden de aantallen nog altijd toenemen (Birdlife International, 2021). Elders in Europa zijn herintroductieprojecten gestart. Dankzij een dergelijk project vond in Lozère, Cévennes, in 1996 het eerste succesvolle broedgeval in de 20e eeuw voor Frankrijk plaats. In 2010 telde men in Frankrijk 22 broedparen die samen dat jaar 14 jongen kregen (Dutch Avifauna, 2021).

Monniksgieren zijn in Europa ‘stand- en zwervvogel’. “De oude vogels houden zich het gehele jaar in of bij hun broedgebied op. De onvolwassen vogels zwerven meer rond, maar slechts enkele raken ver van hun broedgebied vandaan” (Génsbøl, 2005). Op 23 februari 2005 zag ik zo’n

dwaalgast in Senegal (Vroege, 2013; 2014). In Nederland zijn er vier door de CDNA aanvaarde gevallen (Dutch Avifauna, 2021). Het eerste geval was, opmerkelijk genoeg, een adult vrouwtje dat op 12 oktober 1948 werd geschoten bij Beneden-Leeuwen. De onvolwassen vogel die in juli-augustus 2000 door Nederland zwierf, werd ook in het werkgebied van onze vogelwerkgroep gezien: op 29-30 juli op het Forteiland bij IJmuiden en op 12 augustus bij Castricum. Door Rienk Slings werd op 23 april 1978 in de duinen bij Castricum een naar het noorden vliegende onvolwassen Monniksgier waargenomen. Aangezien hij de enige was die de vogel zag, werd deze waarneming door hem niet ingediend bij de CDNA (noot 3).

Monniksgier, Sierra de Andújar, Spanje, 21-02-2018

Foto: Jos Vroege

Niet aanvaard door de CDNA zijn de waarnemingen van projectvogels die een deel van hun leven in gevangenschap doorbrachten. De bekendste daarvan is 'Carmen', een adult vrouwtje "dat in mei 2003 vergiftigd was opgeraapt in Extremadura, Spanje, en na genezing in februari 2005 in Baronnies, Rhône-Alpes, Frankrijk, werd losgelaten". "De vogel werd daarna in België gezien en landde in maart 2005 in de Oostvaardersplassen, Flevoland, waar ze een trekpleister werd; op 15 augustus 2005 kwam ze hier aan haar eind onder een trein" (Dutch Avifauna, 2021). Dat deze vogel uitgerekend daar de dood vond, is treurig - een gebied vol hoefdieren en toch niet 'the place to be'. Net als het vrouwtje van Beneden-Leeuwen maakt 'Carmen' thans deel uit van de collectie van Naturalis in Leiden.

Dank

Met dank aan Henk Levering en Rienk Slings voor hun commentaar op een eerdere versie van dit artikel.

Literatuur

BirdLife International. (2021). Species factsheet: *Aegypius monachus*. Downloaded from: <http://www.birdlife.org> on 24/11/2021.

Dijl, M. van (2004). Monniksgier in Nederland in juli-augustus 2000. *Dutch Birding*, 26, 87-95.

Dutch Avifauna. (2021).
<https://www.dutchavifauna.nl/species/monniksgier?all=1>

Forsman, D. (2017). *Roofvogels van Europa, Noord-Afrika en het Midden-Oosten. Handboek determineren van vliegbeelden*. Zeist: KNNV Uitgeverij.

Génsbøl, B. (2005). *Veldgids roofvogels*. Utrecht: KNNV Uitgeverij.

Groot, M., Ervynck, A., & Pigièrre, F. (2010). Vagrant vultures: archaeological evidence for the cinereous vulture (*Aegypius monachus*) in the Low Countries. In: W. Prummel, J.T. Zeiler, & D.C. Brinkhuizen (Eds), *Birds in archaeology. Proceedings of the 6th Meeting of the ICAZ Bird Working Group in Groningen (23.8 - 27.8.2008)*. Groningen: Barkhuis.

Lichtenbeld, H. (1978). Veldwaarnemingen CV. *Het Vogeljaar*, 26(5), 254-256.

Monniksgier bij Zuidbroek. Volksoploop voor grote roofvogel. (1978). [Krantenartikel]

Moreno-Opo, R., & Margalida, A. (2014). Conservation of the Cinereous Vulture *Aegypius monachus* in Spain (1966-2011): a bibliometric review of threats, research and adaptive management. *Bird Conservation International*, 24, 178-191.

Vlek, R., & Ebels, E. (1995). Vale Gier bij Durgerdam in april-mei 1993 en eerdere gevallen in Nederland. *Dutch Birding*, 17(4), 133-140.

Vogel, R. (2007). De Nederlandse avifauna door de eeuwen heen. In: F. Saris (Red.), *Een eeuw vogels beschermen* (pp. 12-29). Zeist: KNNV Uitgeverij.

Voous, K.H., & Slijper, H.J. (1986). *Roofvogels en uilen van Europa*. Leiden: E.J. Brill/Dr. W. Backhuys.

Vroege, J. (2013). Roofvogels uit het West-Palearctisch gebied, waargenomen in Gambia, Senegal en het zuiden van Mauretanië in februari/maart 2005. *De Winterkoning*, 48(2), 2-7.

Vroege, J.A. (2014). Immature Cinereous Vulture *Aegypius monachus* in Senegal in February 2005. *Bulletin of the African Birdclub*, 21(2), 223-224.

Noten

1. Groot, Eryvynck & Pigière (2010) achten het onwaarschijnlijk dat de Monniksgier in Nederland en België broedvogel was, gezien het schaarse voorkomen van de soort op archeologische vindplaatsen - 2x in Nederland en 4x in België - en het feit dat alleen op Romeinse sites botten van de Monniksgier zijn aangetroffen.
2. De Spaanse Keizerarend werd door Voous & Slijper (1986) als een ondersoort van de Keizerarend beschouwd (*Aquila heliaca adalberti*). Hiervan waren destijds waarschijnlijk nog “minder dan honderd exemplaren (ongeveer 30 broedparen) in leven.” In 2012 waren er gelukkig weer “ca. 280 broedparen in Spanje en 7-9 paren in Portugal” (Forsman, 2017).
3. Op 29 april 1978 werd op Ameland een uit gevangenschap ontsnapte Monniksgier gefotografeerd (Lichtenbeld, 1978) - op de foto's is een riempje of deel van de 'langveter' te zien waarmee de vogel eerder werd vastgezet. Vlek & Ebels (1995) en Van Dijl (2004) stellen dat dit waarschijnlijk dezelfde vogel is als in de duinen bij Castricum. Rienk acht dat onwaarschijnlijk: hij zou die langveter hebben gezien. Ook de vogel die in diezelfde periode in Zuidbroek, Groningen, werd waargenomen en die een riem om zijn nek had (Monniksgier, 1978), was het volgens Rienk niet: dat was een volwassen vogel. Zouden dit drie gieren zijn die tegelijk zijn ontsnapt, bijvoorbeeld uit een “roofvogelpark in Noord-Duitsland” (Monniksgier, 1978)?

Vogelwater

Jos Vroege

In mei 2001 werd in het Noordhollands Duinreservaat een trimmer aangevallen door een Havik. Dat gebeurde in Vogelwater - het bos tussen het Doornvlak en de Wei van Brasser, in gebied Bakkum-Egmond. Die aanval was opmerkelijk. Het gebeurt niet vaak dat een roofvogel op dergelijke wijze een hardloper, fietser of ruiter probeert te verjagen en de dader is dan in de regel een Buizerd (Vroege, 2015, 2017). Maart en april 2001 waren uitzonderlijk nat en niet alleen de Herderslaan - het in het bos gelegen fietspad -, maar ook de zijpaden daarvan stonden blank. Het havik-vrouwtje in dit territorium is langs een van die paden gaan broeden. Tot eind mei was het daar stil. Toen waren de paden opgedroogd en rende er een hardloper langs het nest ... De Havik viel de trimmer van achteren aan en zette de klauwen in zijn voorhoofd: het bloed liep in zijn ogen.

In 'Duinen en mensen Kennemerland' (Roos, 2009) staat aan de binnenzijde van de kaft een kaart van 'Iohannes Douw' uit de 17de eeuw. Daarop is de kuststrook tussen Camperduin en Haarlem te zien. In de duinen bij Castricum springt op deze kaart 'Den Hoep'-beek in het oog, in de duinen bij Bakkum natte duinvallei 'Het Vogelwater' (noot 1). Op pagina 53 van 'Bewogen Kustlandschap' (Roos, 1995) is een kaartje te vinden met daarop de negentiende-eeuwse landbouwontginningen bij Castricum en Bakkum (noot 2). De meest noordelijke ontginningen die daarop staan

ingetekend, zijn die in de omgeving van de Wei van Brasser en aan de zuidkant van het Doornvlak. Die bevinden zich op de plaats van 'Het Vogelwater'. Door PWN zijn hier in 1997 en 2003 natuurherstelprojecten uitgevoerd. Daarbij werd de in het verleden bemeste landbouwgrond afgegraven en afgevoerd. Grond van het Doornvlak werd gebruikt om de Herderslaan en de zijpaden daarvan, die in het voorjaar van 2001 onder water kwamen te staan, op te hogen.

Bij deze natuurherstelprojecten werd op de Wei van Brasser en het Doornvlak 'vogelwater' gecreëerd (noot 3). De vogelwerkgroep werd gevraagd om hier een kijkscherm of kijkhut te realiseren. Gekozen werd voor een hut bij de nieuwe plas in de zuidoosthoek van het Doornvlak. Deze hut werd door de gebroeders Dekker gebouwd, in december 2003 door leden van de vogelwerkgroep geplaatst en op 3 januari 2004 formeel aan PWN overgedragen (Van Leeuwen, 2004). Sindsdien is er in dit gebied, naast jachthuis 't Vogelwater - bijna 50 jaar het 'Domein van dichters' (De Waard, 2012) - en duinboerderij Berwout, vogelkijkhut Doornvlak. Niet iedereen was daar blij mee: bij PWN meldde zich iemand die zich stoorde aan het zicht op dit nieuwe bouwwerk vanaf het Doornvlak. De meeste reacties waren echter positief. De VPRO toonde op internet het schitterende uitzicht vanuit de hut.

Geoorde Fuut broedend op de Wei van Brasser, 28-05-2020

Foto: Jos Vroege

Als één vogel kenmerkend is voor de nieuwe duinplassen in 'Het Vogelwater', is dat de Geoorde Fuut. Het eerste zekere broedgeval in het Noordhollands Duinreservaat was in 1999 op de Wei van Brasser (Vroege

& Slings, 2002). Vanaf 2015 wordt ook op het Doornvlak gebroed. Veel vogelaars herinneren zich vooral de bijzondere vogelsoorten die ze op een bepaalde locatie hebben gezien. In de bijlagen is een overzicht te vinden van alle 'zeldzame' vogelsoorten die vanaf 1998 bij de duinplassen op de Wei van Brasser en het Doornvlak zijn waargenomen (noot 4). De Kleine Zilverreiger en de Zwarte Ooievaar blijken daarvan het meest algemeen.

Zes van de vogelsoorten die in 1998-2021 bij de duinplassen op de Wei van Brasser en het Doornvlak zijn gezien, worden op waarneming.nl als 'zeer zeldzaam' aangemerkt. Daarbij zijn vier soorten 'watervogels'. De Kokardezaagbek is een broedvogel uit Noord-Amerika. In dit geval ging het waarschijnlijk om een 'Escape'. De Strandplevier is in Nederland een 'schaarse broedvogel' (Van den Berg & Bosman, 1999). In ons werkgebied werd hij 20x waargenomen, in de helft van de gevallen 'vliegend naar noord'. De Poelruiter is een broedvogel uit Oost-Europa en Azië. In ons werkgebied werd hij 9x gezien, meestal overvliegend. De waarnemingen van 1999 en 2003 bij de Wei van Brasser waren de eerste van vogels aan de grond. De Griel is in het duingebied een 'voormalige broedvogel'. Over het voorkomen in de omgeving van Castricum schreef Strijbos in 1948: "Omstreeks 45 jaar geleden werd het laatste nest gevonden bij de Vinkenbaan bij het Vogelwater onder Bakkum". Ook in april 1947 is daar een Griel waargenomen (Keijl e.a., 2020). In juli 2009 gebeurde dat opnieuw. 'Doornvlak' is sindsdien de vogelkijkhut waar destijds een Griel werd gezien.

Griel op het Doornvlak, 12-7-2009

Foto: Ruud Altenburg

Dank

Met dank aan Dave Nanne en Rienk Slings voor hun commentaar en aan Ruud Altenburg voor de toestemming de door hem gemaakte foto als illustratie te gebruiken. De bouw van vogelkijkhut Doornvlak werd van de kant van PWN begeleid door Dave Nanne en Leon Terlouw. Leon overleed in 2016. Aan hem draag ik dit stuk op.

Literatuur

Anonymus (2003, 17 september). Natuurherstelproject Doornvlak in Noord-Hollands Duinreservaat. *Nieuwsblad voor Castricum*.

Berg, A.B. van den, & Bosman, C.A.W. (1999). *Zeldzame vogels van Nederland. Avifauna van Nederland 1*. Haarlem/Utrecht: GMB Uitgeverij/KNNV Uitgeverij.

Corbee, G. (1997, 14 maart). Wind heerst op Wei van Brasser. *Dagblad Kennemerland*.

Keijl, G.O., Vlek, R.J.J., Slings, Q.L., Oreel, G.J., & Vliet, R.E. van der (2020). *De Griel - kroniek van een spookvogel*. Zeist: KNNV Uitgeverij.

Leeuwen, J. van (2004). Een vogelkijkhut op het Doornvlak. *De Winterkoning*, 39(1), 6-8.

Roos, R. (1995). *Bewogen kustlandschap. Duinen en polders van Noord-Kennemerland*. Haarlem: Schuyt & Co.

Roos, R. (Red.) (2009). *Duinen en mensen Kennemerland*. Amsterdam: Stichting Natuurmedia i.s.m. PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland.

Schekkerman, H. (2019). Archief VWG geheel opgenomen in Waarneming.nl. *De Winterkoning*, 54 (2), 13-17.

Slings, R. (2018). Oer-IJ: het geheim van de duinen. In: B. Buizer, P. Veel & H. van Weenen (Red.), *Atlas van het Oer-IJ-gebied* (pag. 91-95). Stichting Uitgeverij Noord-Holland & Stichting Oer-IJ.

Vroege, J. (2015). Aanvallende roofvogels in het Noord-Kennemerlands Duin. Deel 1: Aanvallen op mensen uit het algemene publiek. *De Winterkoning*, 50(3), 17-32.

Vroege, J. (2017). Aanvallende roofvogels in het Noord-Kennemerlands Duin: Ruiters als doelwit van Buizerds. *De Winterkoning*, 52(3), 16-20.

Vroege, J. (2019). Roerdomp II. *De Winterkoning*, 54(3), 31-33.

Vroege, J., & Slings, R. (2002). *Het ornithologisch belang van de robuuste, ecologische verbindingzone tussen duin en Alkmaardermeer. Deel 1: Aantallen*. Castricum: Vogelwerkgroep Castricum.

Waard, E. de (2012). *Vogelwater. Domein van dichters*. Amsterdam: De Harmonie.

Noten

1. De Hoep-beek en natte duinvallei 'Het Vogelwater' lagen in de 'centrale valleienboog' in de duinen bij Castricum, in de voormalige monding van het Oer-IJ (Slings, 2018).
2. In 'Duinen en mensen Kennemerland' (Roos, 2009) is op pagina 60 en 61 een kaart te vinden uit 1823 van de 'Hoep-Beeksche afwatering'. De landbouwontginning aan de zuidkant van 'Groot Vogelwater' (Wei van Brasser en omgeving) staat daarop ingetekend, de landbouwontginning aan de noordzijde (Doornvlak) nog niet. Natte duinvalleien als 'Groot Vogelwater' werden destijds als 'stinkende moerassen' gezien - een verwijzing naar Tacitus (Roos, 1995).
3. Bij het natuurherstelproject op de Wei van Brasser werden twee duinplassen gegraven. Het fietspad aan de noordkant van de Wei van Brasser werd verplaatst naar de huidige locatie (Herderslaan): 400 meter verder naar het noorden, in het verlengde van de Noorderstraat (Corbee, 1997). Bij het natuurherstelproject op het Doornvlak werd één duinplas gegraven: in de zuidoosthoek. Van de bestaande duinplas in de zuidwesthoek (Meertje van Hans) - destijds gegraven om een diep gelegen winningskanaal te kunnen afichten (Roos, 1995) - werden de oevers verbreed (Anonymus, 2003).
4. Opvallend is dat na uitvoering van het natuurherstelproject bij de duinplassen op het Doornvlak vijf jaar lang (2004-2008) geen zeldzame vogelsoorten werden gezien. Bij de duinplassen op de Wei van Brasser gebeurde dat in 1998-2002 wel. Dat zou te maken kunnen hebben met het feit dat de nieuwe duinplas in de zuidoosthoek van het Doornvlak aanvankelijk heel voedselarm was. De veranderingen in het waarnemingsstelsel van de vogelwerkgroep (Schekkerman, 2019; Vroege, 2019) - pas vanaf 2008 kunnen waarnemingen rechtstreeks worden ingevoerd op de website van waarneming.nl - zouden hierbij echter ook een rol kunnen hebben gespeeld: in 2005-2007 werden op de Wei van Brasser ook geen zeldzame vogelsoorten gemeld.

Bijlagen

1. 'Zeldzame' en 'zeer zeldzame' (cursief) vogelsoorten die in de periode 1998-2021 zijn waargenomen bij de duinplassen op de Wei van Brasser. In de eerste 10 jaar werden hier de volgende bijzondere vogelsoorten gezien: Krooneend (1999), Gestreepte Strandloper (2004), Poelruiter (1999, 2003), Grauwe Franjepoot (2001), Grauwe/Rosse Franjepoot (2003), Ortolaan (1998).
2. 'Zeldzame' en 'zeer zeldzame' (cursief) vogelsoorten die in de periode 1998-2021 zijn waargenomen bij de duinplassen op het Doornvlak. In de eerste 10 jaar was de Witbandkruisbek (1998) hier de enige bijzonderheid.

Vinkenbaanverslag 2021 (deel 1)

Richard Reijnders

Januari

In januari ligt de baan stil. Er wordt dan niet echt serieus gevangen. Alleen met winterweer kan er soms wel leuk gevangen worden. Maar zoals al beschreven in Vinkenbaanverslag 2020 (deel 2) had Jan de laatste week van december 2020 een interessante ontdekking gedaan: ook zonder winterweer kun je in de winter leuk vangen. Snippen!

In totaal werden 3 Houtsnippen, 4 Bokjes en 5 Watersnippen gevangen. Toch erg leuk om van deze groep, van welke vanwege hun grotendeels nachtelijke levenswijze nog maar heel weinig bekend is, zulke mooie aantallen te mogen ringen.

Februari

De eerste vangdag van de maand, 4 februari, werd er meteen al een hele mooie vangst gedaan: in één van de twee snippennetten hing een heuse Velduil. Een soort die wij ooit pas twee keer eerder hebben gevangen. Wat een vangst van die Jan Visser. Daar kun je wel een weekje op teren. Maar dat hoefde niet, want er diende zich winterweer aan.

Op 7 februari begon het allemaal. Sneeuw en temperaturen dik onder nul, maar helaas ook een hele irritante Oost-9. Deze dag was er veel trek, maar door omstandigheden werd er teleurstellend weinig gevangen. Daarna begon de wind langzaam in kracht af te nemen, en ging het ietsje beter. Maar echt spectaculair werd het niet. Halverwege de maand was het ook al weer over. Toch werden er wel wat leuke vangsten gedaan: 6 Wintertalingen (daar zouden we vroeger een moord voor doen), 2 Blauwe Reigers, een Sperwer, 3 Wulpen, 8 Bonte Strandlopers, 7 Houtsnippen, 1 Bokje, 8 Watersnippen, een IJlandse Tureluur, 3 Kokmeeuwen, 53 Stormmeeuwen, 4 Zilvermeeuwen en 3 Waterpiepers. Als ik het nu zo teruglees helemaal niet zo slecht eigenlijk.

Rest van de maand was het een beetje zeuren, maar werd toch in stijl afgesloten met de vangst van een Krakeend op de 27^e door Jan en Piet Admiraal.

Maart

Maart begon meteen al leuk. Op de eerste vangdag (2 maart) ving Jan maar liefst 17 Bonte Strandlopers. Grappig als je bedenkt dat we vorig jaar het hele jaar er maar 2 vingen.

Maand was voor het goede eigenlijk iets te koud en dus was er nog maar weinig aankomst. Wel bleven de Krakeenden en Bonte Strandlopers goed gevangen worden, met de gehele maand respectievelijk 7 (!) en 36 exemplaren. Op 22 maart voor het eerst sinds jaren weer eens een Rouwkwikstaart onder het net. Prachtige beestjes. De maand werd opnieuw stijlvol afgesloten met op de 31^e een Porseleinhoen en een Kleine

Plevier. Van Kleine Plevier zouden er nog meerdere volgen, maar die Porseleinhoen was de enige dit jaar.

Bonte Strandloper

Foto: Richard Reijnders

April

Geen onaardige maand. Nog steeds bleven er zo af en toe Krakeenden gevangen worden. Die waren er kennelijk erg veel dit jaar. Op de 12^e een bizar vroege vangst van een Rosse Grutto. Zo vroeg hebben we ze nog nooit gevangen. Op de 15^e weer eentje, ook erg vroeg. Een goed jaar voor de soort werd het niet overigens, maar ze waren dus wel vroeg. Op de 19^e weer 3. Op deze dag werd een begin gemaakt (in samenwerking met het NIOZ) met het zenderen van Rosse Grutto's. Op 22 april een Grote Lijster in het net. Erg leuk, die vangen wij niet elk jaar. En de volgende dag zowaar nog een Grote Lijster, en daarbij ook nog eens een Kuifeend en een Kuifmees. Geen alledaagse vangsten. Daar hadden Henk en ik wel even lol aan. De 28^e hadden Arnold en Jan geluk met een mooie Draaihals in het net. Sowieso geen onaardige dag, met maar liefst 50 vogels w.o. ook nog een Tureluur (de enige dit jaar (!)), Beflijster en Gele Kwikstaart. Op de 30^e zelfs 59 vogels, met eindelijk een echt goede dag met Rosse Grutto's: 17 stuks. Verder een tweede Kuifeend en een superlaet Bokje. Mooie afsluiting van de maand. Net als in maart werden deze maand 7 Krakeenden gevangen. Dat waren de laatste van dit jaar, maar in 2021 maar liefst 15 gevangen dus.

Kuifmees

Foto: Richard Reijnders

Krakeend

Foto: Richard Reijnders

Echt ongekend. Verder o.a. (voor zover nog niet genoemd) 4 Kleine Plevieren, 30 Rosse Grutto's (van welke de meeste dus een zender kregen), 3 Bokjes, 3 Snorren, 3 Beflijsters, nog een Rouwkwikstaart en een Kleine Barmsijs (de enige dit jaar).

Mei

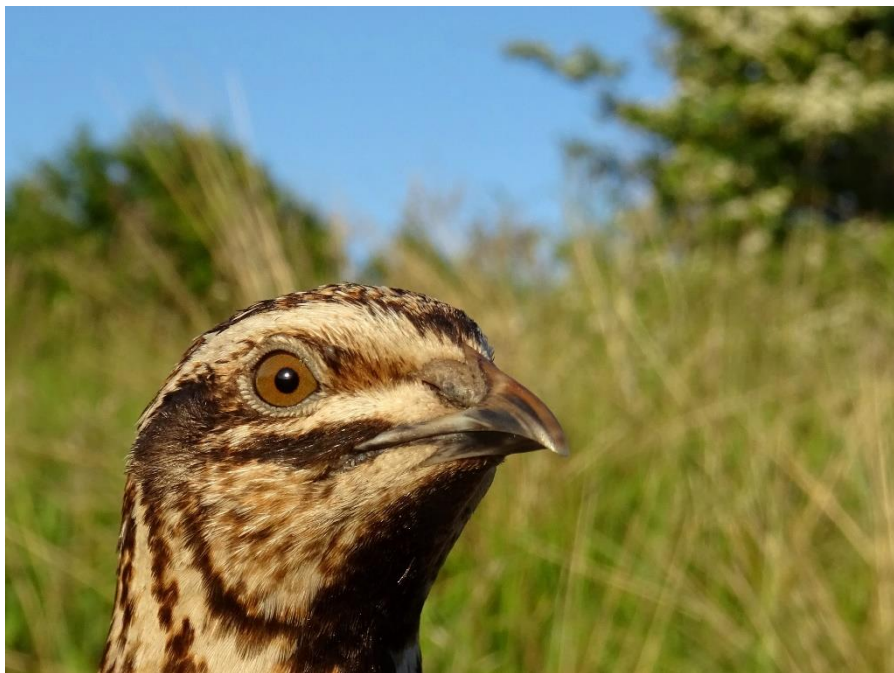
Wind zat meest in de westhoek. En als je dan al jaren niet de steltloper trek hebt die je vroeger had met zulke weertjes is het zeuren. Op de 5^e was het helemaal een drama. WNW-7. En er vloog geen moer. Wel waren er op een gegeven moment veel zwaluwen boven het Hoefijzermere. Jan, Piet en Tim speelden daar slim op in, en ving en 4 Boerenzwaluwen, 1 Oeverzwaluw en 1 Huiszwaluw. Dat zijn mooie vangsten. Van de laatste 2 zelfs de enige van 2021. En op de koop toe hadden ze ook nog een prachtige man Bonte Vliegenvanger. Mei verliep verder rustig, met in het algemeen lagere aantallen dan in april. De 29^e was wel een erg gave dag, Ook lage aantallen: 17 vogeltjes, waaronder 3 Kwartels die ik in de nacht had gevangen. Maar de echte krenten waren een Noordse Nachtegaal en een Struikrietzanger.

Noordse Nachtegaal

Foto: Richard Reijnders

Allebei zeer zeldzame vogels. En dat is bijzonder, want zeldzame vogels vangen wij maar heel zelden in het voorjaar. En nu toevallig dus twee op één dag.

Kwartel

Foto: Richard Reijnders

Verdere leuke vangsten deze maand: 9 Kwartels, een Scholekster (onze enige dit jaar), 4 Zilverplevieren, een Regenwulp (ook onze enige dit jaar), nog 3 Rosse Grutto's, 2 Koekoeken, een Paapje en een Spotvogel.

Juni

Juni begon ook rustig, maar toch op de 4e al meteen weer een hele leuke vangdag. Deze keer waren Henk en Walter de gelukkigen. Ook weinig, slechts 12 ongeringde vogels. Maar wel hadden ook zij nu een Struikrietzanger. En daarnaast ook nog een mooie terugvangst van een Grote Karekiet (vogel van vorig jaar), en maar liefst 2 hele mooie mannen Roodmussen. Die laatste waren best wel grote verrassingen, want we hadden ze nog helemaal niet horen zingen in het gebied. Ook de rest van de maand hebben we ze niet meer gehoord (overigens bleek later dat er toch in iedere geval 1 gebroed heeft).

Rest van de maand was echt mager. Juni was toch vroeger echt de maand van de witgatten, en ook andere steltlopers. Dit jaar deze maand alleen 1 Kleine Plevier en 2 Witgatten. Bizar gewoon. Verder nog wel wat leuke vangsten: nog 4 Kwartels, 2 Spotvogels, 4 Grauwe Vliegenvangers en een Kuifmees.

In de volgende Winterkoning deel 2 van het vinkenbaanverslag 2021.

Zilverplevier

Foto: Richard Reijnders

Koekoek

Foto: Richard Reijnders

Excursie Wei van Brasser

Auteurs: Onne Muller en Luc Gijssen
Voor: Vogelwerkgroep Castricum

De foto hierboven is NIET zelf
gemaakt. We hebben hem van
de website van de
Vogelbescherming.

Inhoudsopgave:

- 1) De aankomst en route...**
- 2) De groep en de leiders...**
- 3) Mooie, bijzondere en overige soorten....**
- 4) Einde en Bronvermelding....**

De aankomst en route:

We verzamelden zoals altijd op zondagochtend bij station Castricum. Daarna zijn we rustig aan naar de Wei van Brasser gefietst. Ook zijn we af en toe gestopt om vogels te spotten op goede plekjes, of als we ze hoorde.

We zijn bij Vogelkijkhut de Winterkoning gestopt en daar hebben we geoorde futen en een lijster gespot. Ook hebben we daar een buizerd gespot en natuurlijk wat normalere vogels zoals: de meerkoet, een kraai en ganzen.

Na het kijkhutje zijn we doorgefietst naar de Wei van Brasser. Daar hebben we onze fietsen neergezet en daarna hebben we een klein rondje gelopen en hebben we onder andere de: Zilverplevier, de Canadese gans en natuurlijk de hooglanders gespot. Na de wei van Brasser hebben we een grote omweg gemaakt langs o.a. Het Boetje van Onze Kees. Dat viel een beetje tegen, want daar hebben we bijna niks gezien. Na het Boetje zijn we doorgefietst naar station Castricum. Daar hebben we na nog even naar de markt gefietst te zijn de trein naar huis gepakt.

De groep en de leiders...

De groep was niet zo heel groot vandaag. We waren met drie jongens en twee leiders.

Mooie, bijzondere en overige soorten:

De soorten die we hebben gezien zijn:

- 1. De zilverplevier.**
- 2. De Geoorde Fuut. (bij elkaar wel 10-15!)**
- 3. De Grote Lijster.**
- 4. Zwarte Kraai.**
- 5. Gewone Fuut.**
- 6. Een Merel.**
- 7. Een Torenavalk.**
- 8. Een Buizerd.**
- 9. Een Wilde Eend.**
- 10. Een Brilduiker.**
- 11. Een tafeleend.**
- 12. Aalscholvers.**

13. Meerkoeten.
14. De Witte Kwikstaart.
15. De Nijlgans.
16. De Canadese Gans.
17. Verschillende Meeuwen.
18. De Roodborsttapuit.
19. De Fitis.
20. De Roodborst.
21. De koolmees.
22. De pimpelmees.

Einde en Bronvermelding....

Nou dit was het dan!!

We hebben eigenlijk geen Bronvermelding;
(ons hoofd misschien?!?)

In De Tringiaan, de eerste van dit jaar, wordt vermeld dat de Tapuit weer begint terug te komen als broedvogel van de Grafelijkheidsduinen. Dit dankzij onderzoek door SOVON en Landschap Noord-Holland en gericht terreinbeheer. Eerder vorig jaar waren er drie territoria, met twee succesvolle nesten, vorig jaar waren er vijf, met twee broedsels.

De Tringiaan van november 2021 heeft een artikel overgenomen uit De Volkskrant. Daarin wordt verteld dat in gebieden met een duidelijke stijging van de gemiddelde temperatuur, vogels en kleine zoogdieren grotere extremiteiten krijgen, zoals staart, oren en snavels, om sneller lichaamswarmte kwijt te kunnen. Die bevinding staat in een overzichtsstudie in het vakblad Trends in Ecology and Evolutions. Ook in een laboratorium werd dat verschijnsel vastgesteld bij muizen en de Japanse Kwartel, bij jonge dieren die daar opgroeiden. Dit verschijnsel heet Fenotypische Plasticiteit. Het lichaam past zich aan tijdens de groei. Dat is iets anders dan Evolutie. Dat is een genetische verandering, doordat aangepaste dieren meer nakomelingen krijgen. Ook een veranderend voedselaanbod kan van invloed zijn op de snavelgrootte van vogels, bijvoorbeeld bij de Kanoetstrandloper. In Noord-Siberië, waar hij broedt, komen de insecten eerder uit de grond, maar de vogel niet eerder uit het ei. Hij krijgt dus korter voedsel, omdat hij op een vaste tijd weer naar Afrika moet vliegen. De vogel blijft kleiner. Eenmaal aangekomen in West-Afrika, moet hij toch met zijn snavel goed bij het bodemleven kunnen komen. Zijn snavel is dus relatief groter ten opzichte van zijn lichaam.

De Tureluur lijkt zich beter te kunnen handhaven dan de Kievit en de Grutto, omdat hij net iets flexibeler is in de keuze van zijn habitat dan de andere twee soorten. Hij kan overleven op open, vochtig grasland, in brakke tot zoute omstandigheden, intensief gebruikt grasland, kruidenrijk grasland, natuurgebieden met pitrus en kort gras, en in kwelders en op schorren. Ze benutten ook vaker tijdelijke natuurgebiedjes, zoals die ontstaan in waterbergingen en uitbreidingen van industrieterreinen en woonwijken in aanbouw. Ook zijn nestsucces lijkt iets groter te zijn dan dat van andere steltlopers. Bij een goede muizenstand eten predatoren meer muizen en minder jonge vogels. Bij meer Kieviten in de buurt, worden er minder jonge Tureluurs gegeten, want de Kievit is een fanatieke nestverdediger. Daarom nestelen Tureluurs graag in de buurt van Kieviten. Tureluurs broeden ook vaker op plekken waar de maaimachine niet kan komen, zoals greppels en slootkanten. De oudervogels leiden hun jongen snel weg van gevaar. Ze zijn ook flexibeler in het tijdstip van broeden, soms wel tot eind juni. Het later maaien van boerenland kan de Grutto en de Tureluur helpen, maar weer niet de Kievit, die juist van open, lage vegetatie houdt.

De Tringiaan heeft nog een ander artikel uit de Volkskrant overgenomen, nl over Haanvederigheid, het verschijnsel dat vrouwtjesvogels dezelfde kleuren als het mannetje gaan ontwikkelen. Waarschijnlijk om het voortdurend lastigvallen door mannetjes in de baltsperiode te ontlopen. In de Trouw in november 2020 beschreef iemand dit fenomeen bij een vrouwtje Blauwborst.

Het wordt vrij vaak gezien bij Kolibries in Panama. Ze worden óf aantrekkelijker, óf juist minder aantrekkelijk, zodat ze meer tijd hebben om voedsel te zoeken zonder achterna gezeten te worden door mannetjes. Alle jonge vogels van 436 onderzochte Witnekkolibries hadden felle kleuren, dus ook de vrouwtjes. Een deel daarvan werd grauw bij het ouder worden, zoals vrouwtjes normaal zijn, een ander deel behield die felle kleuren.

In de Fitis nr. 3 van vorig jaar een hoopvol artikel over nieuwbouw in de Julianastraat en de Prins Hendrikstraat in Hillegom, waar de nieuwe woningen nestkasten krijgen voor de Gierzwaluw (zie Foto).

In juli 2020 werd een nieuwe oeverzwaluwwand in Schalkwijk vernield door vandalen, met veel dode jongen en verdwenen oudervogels tot gevolg. De gemeente Haarlemmermeer heeft de wand herbouwd, met 144 nestholen, verdeeld over 12 segmenten, met zavelzand erachter. In 2021 waren alle holen bezet door vogels van de jaren daarvoor en door nieuwelingen. Er konden meer dan 200 jonge vogels worden geringd.

Het januarinummer van de Fitis van dit jaar besteedt aandacht aan een nieuw vogelverjaagplan, gelanceerd door Schiphol. In een gebied van zo'n 10 à 20 km rondom de luchthaven wil men varkens inzetten om de oogstresten van de suikerbieten-, aardappel- en graanoogsten op de velden weg te eten, omdat deze resten te aantrekkelijk zijn voor grote groepen ganzen. De regionale vogelwerkgroepen twijfelen of dit project wel haalbaar is en of het niet een publiciteitsstunt is van Schiphol om een groen imago te creëren. Het inzetten van varkens is tijdrovend, omdat ze steeds van de ene akker naar de andere verplaatst moeten worden, en duur. Lichtkogels afschieten en oogstresten binnen 24 uur na de oogst onderploegen zijn een betere en goedkopere oplossing, vinden zij, maar dat wordt nog onvoldoende gedaan.

In IJmuiden, op de Zuidpier, is in oktober en november van vorig jaar gezien en gefotografeerd hoe zeevogels en een Bruinvis verdronken in staand-wantnesten van vissers. Ondanks de bewijzen van foto's greep de Omgevingsdienst niet in, omdat het volgens de wet niet met opzet was gebeurd. Maar er bestaat ook Voorwaardelijke Opzet. Dat is als je weet dat door je handelen het risico bestaat dat er dieren gedood worden. De Omgevingsdienst wil nu toch onderzoek doen of de visser inderdaad in strijd met de wet handelde. Bewijzen in de vorm van foto's kunnen een goede hulp zijn bij het strafbaar maken van doden met voorwaardelijke opzet.

Gierzwaluwkasten, Prins Hendrikstraat, Hillegom (uit: de Fitis)
Het Vogelaar 2021/2

De Kuifleeuwerik is nu definitief verdwenen uit Nederland. Het allerlaatste zekere broedgeval was in 2011. In 2013 is een zingend exemplaar bij Venlo gespot en in 2013-2015 nog eentje bij Den Bosch, maar waarschijnlijk kwam er geen paartje van. Kuifleeuweriken houden van rommelige terreintjes, zoals nieuwbouwprojecten, waar veel onkruidzaden

zijn. Helaas worden in Nederland op te veel van die plekken gespoten met onkruidgif. In het buitenland, met name in Zuid- en Zuidoost Europa, gebeurt dat minder. Ook de aanleg van groene stadrandgebieden helpt niet voor deze soort, want die zijn weer te dicht begroeid.

Sovon maart 2022

Hoe komt Nederland aan de Kwak? Oorspronkelijk uit dierenparken als Artis en Blijdorp. In 1900 werd er een aantal in het Naardermeer uitgezet, zonder succes. Ook latere pogingen in andere gebieden hadden geen succes. De reden om ze uit te zetten, was, dat ze zich in gevangenschap wat al te goed voortplanten. Maar de laatste decennia vliegen ze vrij rond in de buurt van genoemde parken en ontstonden er toch broedpopulaties in het wild. Uit ringmeldingen blijkt, dat een aantal van de Nederlandse vogels wegtrekken, maar buitenlandse vogels op bezoek komen, vooral in mei en juni. In het najaar, augustus en september, zijn er nachtopnames van overvliegende Kwakken gemaakt. Het betreft wegtrekkers of zwervende Kwakken uit Frankrijk. In West-Nederland en langs de grote rivieren blijven enkele tientallen Kwakken hangen in de winter.

De Grote Karekiet doet het in de beschermingsgebieden de laatste jaren beter, door het behoud van stromingsriet. Hij zit vooral aan de Noordelijke Randmeren en in de Vechtplassen, en breidt zich langzaam daarbuiten uit, door de aanwezigheid van stromingsriet. Er zijn meer van die rietkragen nodig, en ze moeten breder zijn. Hun broedsucces blijft nog beperkt door predatie van eieren en kuikens.

Hoe kwam de Vogelgriep in Nederland? Een korte geschiedenis. In 1996 ontstond er een hoog-pathogene H5-griepvariant in een pluimveebedrijf in Guangdong, China. In 2005 sloeg het over naar wilde vogels, naar Siberië en in voorjaar en najaar naar Europa. Het virus kan lang, wel een jaar, overleven in water en zo ook overslaan op vogels die ervan drinken.

In 2014 kwam het virus in Nederland en vorig jaar werd de ziekte endemisch. Het hele jaar door vindt men besmette vogels. Dit jaar zijn het vooral Brandganzen. Buizerds en Slechtvalken krijgen het van besmette prooivogels. Vogels kunnen resistenter worden na het doormaken van het virus, zij het in een aantal gevallen met hersenschade. Het hoog-pathogene vogelgriepvirus is er nog steeds, met name in watervogelpopulaties. Oudere vogels kunnen er immuun voor worden, jonge vogels niet.

In China zijn ook mensen besmet via aerosolen, door het ter plaatse slachten van gekochte kippen op de markt. De helft van de besmette mensen sterft er aan. Vogelringers moeten een mondkapje en handschoenen dragen en dode vogels mag men niet met de blote handen aanraken. Om het virus in te dammen, zullen pluimveebedrijven kleiner moeten worden, verder uit elkaar moeten liggen en niet bij watervogelrijke gebieden opgericht worden. En men zal het pluimvee preventief moeten inenten.

Luxe probleem

Hans Stapersma

Ik inventariseer al meer dan 20 jaar een BMP-plotje in het NHD genaamd "Glopstukken". Dat plotje is een bosgebiedje gelegen aan de zuidkant van de Zeeweg Castricum, ca. 1 km westelijk van Johanna's Hof en PWN bezoekerscentrum De Hoep. De oostzijde van dat plotje is begrensd door een N-Z lopende sloot. Die sloot is bijna elk jaar goed voor een formeel broed-territorium van Wilde Eend volgens de SOVON BMP criteria. Ook dit jaar ging het weer die kant op want tijdens mijn eerste telling op 15 maart kon ik meteen al weer een paar Wilde Eend noteren in de desbetreffende sloot. Wie schetst echter mijn verbazing toen ik even later (om 07.13u) nog een eend zag in diezelfde sloot, maar nu een **Siberische Taling!!!** Ik herkende die meteen want ik had die dwaalgast een paar dagen eerder uitvoerig staan te bekijken en fotograferen in Lepstukken, een gebiedje net westelijk van Johanna's Hof. Toen viel ook het kwartje: Glopstukken grenst aan Lepstukken en de "Siberische Taling-plek" in Lepstukken ligt hemelsbreed minder dan 500m van "mijn Glopstukken-sloot". Ook realiseerde ik mij toen dat de Siberische Taling in de dagen/weken ervoor soms gemeld was als "rondvliegend" en ook "tp" in het Koningskanaal, de sloot langs de Zeeweg. Best mobiel dus!

Goed, maar wat nu? Mijn SOVON BMP-treklijst van soorten op de computer kende geen Siberische Taling! Ofwel, ik kon die dwaalgast niet formeel melden in mijn BMP telling als waargenomen soort! Ik heb toen advies gevraagd aan Hans Schekkerman, bestuurslid van de Vogelwerkgroep en tevens werkzaam bij SOVON. Op zijn advies heb ik dit "luxe probleem" gemeld bij het SOVON BMP team met het verzoek om de Siberische Taling op te nemen in hun BMP soortenlijst. Zij kwamen echter terug met de praktische constatering dat het wel heel onwaarschijnlijk zou zijn dat Siberische Taling in Nederland op korte termijn de status van "broedvogel" zou verwerven, en zij adviseerden mij "mijn Siberische Taling" als "opmerking" te vermelden in mijn BMP telling – en zo heb ik het dan ook maar gedaan.

Maar toch wel een heel leuk nieuw soortje in mijn geliefde Glopstukken!!

Vogelwaarnemingen Midden-Kennemerland, Feb-Apr 2022

Hans Schekkerman

Dit overzicht beslaat de periode 1 februari t/m 30 april 2022. De selectie van interessante waarnemingen is samengesteld op basis van meldingen op Waarneming.nl en Trekellen.nl, en van de vinkenbaan. Alle melders worden hartelijk bedankt voor het invoeren van waarnemingen. Om ruimte te sparen zijn hun voornamen alleen bij eerste vermelding voluit geschreven. Waar een totaal aantal *waarnemingen* wordt genoemd zijn meldingen van dezelfde locatie op dezelfde dag als 1 geteld; waar dit niet is gebeurd wordt gerept van het aantal *meldingen*. Afkortingen: tp=ter plaatse; kj=kalenderjaar; ad=adult; juv=juveniel; m=man; v=vrouw(kleed); ovv=overvliegend, Z=naar Zuid etc; NHD=Noordhollands Duinreservaat.

Omstandigheden feb-apr

Februari was zacht en vooral (westen)winderig. In de derde week passeerden zelfs drie 'stormen van naam'. Die brachten echter nauwelijks zeevogels naar onze kust. Maart daarentegen was uitgesproken rustig en zonnig, met vaak een zwak windje uit de oosthoek, en temperaturen die daarbij te verwachten zijn: 's nachts koud, overdag lekker. Op 30 mrt werden we echter wakker bij -2°C, NO6 en een sneeuwdek van 5 cm. De sneeuw bracht geen terugtrek tweeg en was na een dag verdwenen, maar dit vormde wel de start van een koud, winderig en nat begin van april. Aankomst van soorten als Fitis en Rietzanger werd daardoor merkbaar vertraagd. Op 11-12 apr liep de temperatuur snel op bij ZO-wind, wat meteen soorten opleverde als Visarend, Zwarte Wouw, en veel Beflijsters. De rest van de maand was droog en vaak zonnig, maar overwegend vrij koel.

De vogel-highlights in deze periode waren veel Zomertalingen, een 'groep' van 4 trekkende Zeearenden, en een lang pleisterende Siberische Taling.

Ontsnapt en geïntroduceerd waterwild

Op 2 mrt vloog een *Zwarte Zwaan* langs Castricum aan Zee, en op 8 mrt zat er een op het Noord-Hollands Kanaal bij Akersloot. Solitaire *Indische Ganzen* werden gemeld in Heemskerk (24 feb) en bij de waterberging aldaar (28 apr), en op De Woude (7 mrt). Een *Casarca* zat in de Kapervijver op 7 apr. Een mannetje *Mandarijneend* verbleef vrijwel de gehele periode in Castricum en werd ook op de Karpervijver gezien. De meest bijzondere waarneming uit deze categorie betrof 3 *Rosse Fluiteenden* in de Westwouderpolder op 31 mrt (Hans Stapersma). Deze exoot, waarvan inmiddels een klein aantal in West-Nederland rondzwervt, was nog niet eerder in onze regio waargenomen.

Wilde Zwaan

In het infiltratiegebied waren maximaal 7 Wilde Zwanen aanwezig t/m 23 feb. Een groepje van 5 pleisterde in de Vennewaterspolder van 27 feb t/m

12 mrt, en een solitaire vogel in de Castricumerpolder van 25 feb t/m 18 mrt.

Roodhalsgans

13 apr – 1 tp Hempolder, Akersloot – Onno Steendam

Siberische Taling

8–18 mrt - 1 m Lepstukken, NHD Castricum – Sjaak Mol e.v.a. Dit is de eerste waarneming in onze regio van dit fraaie Oost-Palearctische eendje, en ca de 15^e in Nederland. Hij moet nog worden beoordeeld door de dwaalgastencommissie CDNA, die moet inschatten of de (ongeringde en onbeschadigde, maar wel vrij tamme) vogel vermoedelijk wild was of afkomstig uit een watervogelcollectie. Het is een vrij populaire soort, maar er zijn ook (a.d.h.v. isotopen-signatuur) bewezen wilde exemplaren vastgesteld in West-Europa. Dat deze vogel 1456 x werd ingevoerd op waarneming.nl illustreert de vlucht die het kijken naar (zeldzame) vogels heeft genomen.

Siberische Taling, Lepstukken, 11 maart

Foto: René Hogenboom

Zomertaling

In mrt werden bijzonder veel Zomertalingen gezien. Over zee werden liefst 118 trekkers geteld tussen 10 en 23 mrt, plus 2 elk op 24 en 27 apr. Absolute topdagen waren 16 mrt met 56 N en 22 mrt met 44 N. Het oude record stond op 14. 'In het binnenland' pleisterden er ook meer dan normaal. Maxima per plek, in het NHD: Doornvlak 9, Wei van Brasser 7, De Winterkoning 57 (3)

Infiltratiegebied 5, Koningsduin 5, De Westert 1, en in de polders: Heemskerker Noordbroek 10, Groote Ven 6, Limmerpolder 2, Hempolder 2, De Woude 2. De grootste aantallen vielen tussen 16 en 25 mrt; daarna namen ze snel af en in apr werden nog slechts enkele exx gemeld, zodat het er niet op lijkt dat deze influx, die ook in Engeland werd opgemerkt, ons meer broedvogels heeft gebracht.

Krooneend

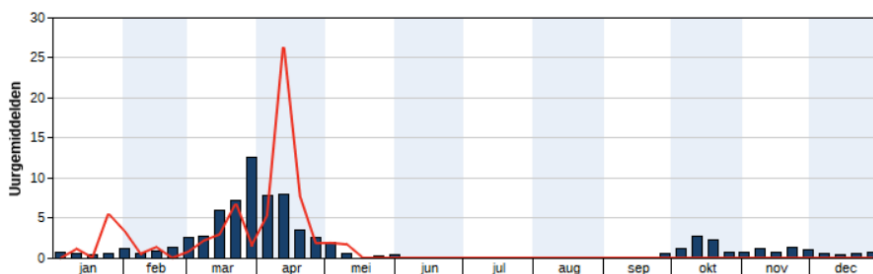
28 feb t/m 2 mrt – m+v Wei van Brasser en Doornvlak– Hielke Boomsma
11 mrt – 1 m Hoefijzermeer, NHD Castricum – Mary Markx e.a.

Hybride Witooggeend x Kuifeend

t/m 2 mrt – 1 v Karpervijver, NHD Bakkum – Rob van Bemmelen e.a.

Middelste Zaagbek

10 apr – 311 N in 4.5 uur, Castricum aan Zee – H. Groot e.a. Een nieuw telpostrecord; het oude stond op 123 op 3 apr 2013. Vermoedelijk waren de vogels een beetje opgehouden door ongunstig weer en vertrokken ze synchroon (uit de Zeeuwse Delta?) toen dat omsloeg (zie figuur).

Doortrekk patroon van Middelste Zaagbek langs Castricum aan Zee in 2002-2021 (staven) en in voorjaar 2022 (rode lijn). Bron: Trektellen.nl

Nonnetje

14 mrt – 1 v Doornvlak, NHD Bakkum – Shirley Douwstra Notmeijer e.a.

IJseend

10 apr – 1 m N Castricum aan Zee – Mark Res, H. Groot, H. Schekkerman
30 apr – 1 Z Castricum aan Zee – H. Groot e.a.

IJsduiker

27 apr – 1 onv N Castricum aan Zee – H. Groot, J. Schagen. Pas de derde aprilwaarneming in onze regio.

Parelduiker

Langs Castricum aan Zee in totaal 16 exx, op 2 mrt en 8, 10, 27, 29 en 30 apr. De beste dag was 27 apr met 6 N; toen vloog er ook één langs de vinkenbaan. De enige pleisteraar zat op 23 feb bij de Noordpier.

Roodhalsfuut

9 feb – 1 tp Castricum aan Zee – H. Groot

Kuifduiker

10 apr – 1 zkl N strand Egmond-Binnen – Jorg Schagen

Vaal Stormvogeltje

6 apr – 1 N strand Egmond-Binnen – Jorg Schagen. Dit is de eerste voorjaarswaarneming van een Vaaltje in onze regio. Ook op andere Nederlandse zeetrekposten zijn er in feb-mei in totaal slechts enkele tientallen gezien sinds de start van systematische zeetrekellingen rond 1974.

Noordse Stormvogel

Langsvliegende vogels over zee op 6, 8, 9 en 10 (3 exx) apr.

Kuifaalscholver

In feb en t/m 8 maart geregeld 1-2 exx bij de Noordpier.

Roerdomp

Tussen 5 feb en 13 mrt geregeld 1 ex foeragerend en rustend in de Karpervijver. Op 11 mrt zat vermoedelijk deze vogel langs de Zeeweg.

8 apr – 1 kort hoempend Infiltratiegebied Castricum – Cees Roselaar.

27 apr – 1 tp Dorregeesterpolder, Uitgeest – Hans Stapersma.

Koereiger

11 apr – 1 NO Uitgeest – Roef Mulder. Overvliegend gefotografeerd vanuit de tuin; pas de vierde waarneming in de regio.

Kleine Zilverreiger

22 feb – 1 tp tuinbouwgebied Heemskerkerduin – H. Boomsma e.a.

Ooievaar

Eén waarneming in feb (27e, over Bakkum), 3 in mrt en 6 in apr, allemaal van vliegende enkelingen.

Visarend

Negen doortrekkers werden gezien, op 12 apr (2) en tussen 23 en 30 apr (totaal 7, waarvan 4 op 23 apr, verschillende vogels op basis van tijden). De enige pleisteraar was op 30 apr bij De Woude (Kees de Jager).

Zeearend

Maar liefst 8 exemplaren in deze periode, waarvan 4 bijeen, bevestigen het recente patroon van een 'doortrekpiek' in mrt-apr:

2-3 mrt – 1 onv NHD Egmond-Bakkum – P. Smit, J. Schagen. Op twee opeenvolgende middagen vrij kortstondig boven het duin vliegend.

7 mrt – 1 onv N De Woude – H. Stapersma. Zelfde vogel als 2-3 mrt, die in de tussentijd een paar keer ten oosten van Uitgeest werd gezien?

10-11 mrt – 1 2kj NHD Bakkum – J. Schagen, M. Res e.a. Andere vogel dan eerder. Overnachtte ergens in omgeving Wei van Brasser.

30 mrt – 4 exx 2^e/3^e kj N Uitgeest-Castricum-Egmond a. Zee – Roef Mulder e.v.a. Spectaculaire 'groep'; ontdekt boven Uitgeest (2 exx), 5-10 minuten later 2+1+1 over Castricum, en daarna door het duin (3 Reggers) door naar Egmond a/Zee en verder N. Pas bij Petten werden de 4 vogels bij elkaar gezien. Foto's tonen dat minstens 1 ex een zender droeg, maar op de site

van werkgroep Zeearend verscheen geen track over Castricum, zodat het een niet werkende zender moet zijn geweest of een van een buitenlands project.

2 apr – 1 onv NW Wijkermeer, Beverwijk – André van Vliet, Dedy Postmus
3 apr – 1 3kj O Castricum en Heemskerker Noordbroek – R. Altenburg, M. Res. Deze vogel kwam aangezeild uit de kop van Noord-Holland.

Zeearend, Waterberging Heemskerk, 3 apr

Foto: Ruud Altenburg

Ruigpootbuizerd

22 feb – 1 ovv, Egmond-Binnen – Cees Baart

Rode Wouw

16-17 mrt – 1 polder en NHD Castricum-Egmond – H. Zevenberg e.a.

24 mrt – 1 N Wei van Brasser – Luc Knijnsberg

28 mrt – 1 ovv Melkvlak, NHD Bakkum – Jeroen Groenendijk

10-11 apr – 1 ovv Castricum – Joep de Leeuw, H. Groot

18 apr – 1 tp NHD Bakkum-Castricum – Annerieke Osinga, Rob v Bemmelen

Zwarte Wouw

12 apr – 1 Z, NHD Egmond-Heemskerk – KD Dijkstra, Rob v Bemmelen ea.

22 apr – 1 NO Ronde Berg/Westert, NHD– Arjen Bakker, R. v. Bemmelen

28 apr – 1 ovv Infiltratiegebied - Vinkenbaan

Blauwe Kiekendief

Er waren 12 meldingen in feb, 20 in mrt en nog 22 in apr (t/m 28^e). Verreweg de meeste kwamen uit het buitenduin (max. 2 exx tegelijk); daarnaast werden er gezien boven de Buitenlanden, Zanderij Castricum, De Woude, en de Assendelver Zuiderpolder.

Steppekiekendief

26 apr – 1 N Oceaan, NHD Heemskerk – Erwin Reinstra

Smelleken

Vroege vogels op 23 feb (De Kil, NHD Bakkum – Serena Olij) en 13 mrt (Castricum aan Zee, H. Groot), en daarna 8 exx op 6 dagen tussen 12 en 23 apr. Zes hiervan werden trekkend gezien vanaf het uitkijkduin Z van de vinkenbaan, de ‘vinkenbaanbult’.

Boomvalk

Naar N vliegende vogels op 15, 22, 23 en 24 apr (Bas Lagerveld, R. van Bemmelen, J. de Leeuw, R. Oosterlaar).

Slechtvalk

Vijf meldingen in feb, 23 in mrt en 26 in apr.

Kraanvogel

11 mrt – 1 O, De Hoge Toren, NHD Bakkum – J. Schagen

22 mrt – 1 N, Grote Driehoek, NHD Bakkum – Toon Vernooij

Morinelplevier

17 apr – 1 NO De Bleek, NHD Egmond – R. v. Bemmelen, KD Dijkstra

Kleine Strandloper

27 apr – 1 N Castricum aan Zee – H. Groot

Krombekstrandloper

20 apr – 1 tp Heemskerker Noordbroek – Rienk Slings, Frans ten Berge

23 apr - 3 N Castricum aan Zee – H. Groot, R. van Bemmelen

24 apr - 3 N Castricum aan Zee – Bram Laan

Zwarte Ruiters, Waterberging Heemskerk, 23 apr

Foto: Hans Schekkerman

Zwarte Ruiter

Opvallende doortrek op 23 apr met 16 N over zee, 8 N over de waterberging bij Heemskerk en 2 N over het Watervlak. Pleisterende vogels werden gemeld op 8, 16 en 23-27 apr, op 7 plekken in het duin en de polder.

Bosruiter

28 apr – 1 tp Heemskerker Noordbroek – Rienk Slings

29-30 apr – 1 tp De Westert, NHD Egmond – Karl M., H. Groot

Grutto

Op 23 mrt en 3 apr werd een in Finland geringde Grutto met kleurring geel EHK afgelezen in De Maden (Heemskerker Noordbroek) en de Oude Venne (R. Altenburg, H. Schekkerman). Hij was op 1 juni 2021 geringd als broedvogel bij Oulu in de Botnische Golf, 1800 km van Castricum. Een tiental vogels uit dit gebied is eerder in NL gemeld.

IJslandse Grutto

Gemeld van de gebruikelijke pleisterplaatsen: de Groote Ven in de Castricumerpolder (max. 81 op 10 apr) en de Waterberging bij Heemskerk (max. 40 op 13 apr). Daarnaast 65 in de Hempolder op 10 apr (Ruud Brouwer) en 2 op De Woude op 17 apr (H. Kuperus).

Bokje

Eén melding in feb, 10 in mrt en nog 8 in apr, wat veel is voor zo laat in het voorjaar. Meeste waarnemingen in het duin, maar ook enkele in de polders.

Grote Jager

13 feb – 1 tp gefotografeerd Castricum aan Zee – Arjan Veersma.

Kleine Jager

Waarnemingen van over zee trekkende Kleine Jagers bleven beperkt tot 8-10 apr (ca. 12 exx), en 30 apr (1).

Zwartkopmeeuw

Na een adult op het Heemskerker strand op 12 feb volgde doortrek vanaf 2 mrt, met 16 vogels over zee en 7 in het binnenland.

Grote Burgemeester

2 feb – 1 2kj spuisluis Velsen-Noord – Hanno Pet

10 feb t/m 4 mrt – 1-2 2kj tp, havens & strand IJmuiden-Velsen – Arie Kolders e.a. Op 23 feb twee verschillend gekleurde vogels (Annelies Marijnjs).

17 en 23 mrt – 1 tp, Noordpier IJmuiden e.o. – André van Vliet, Stef Strik

6 apr tp Noordpier IJmuiden e.o. – Jacco Leemans,

Kleine Burgemeester

3 feb – 1 2kj strand Wijk aan Zee – Pim Rijk, Tim Langerak e.a.

26 feb t/m 3 mrt – 1 2kj tp strand Noordpier-Wijk aan Zee – Guido Klerk e.a.

23 mrt – 1 tp Noordpier IJmuiden – Stef Strik

11 apr – 1 2kj tp IJmuiden, tussen de pieren – Joey Braat e.a.

Kleine Burgemeester, Wijk aan Zee, 3 feb

Foto: Pim Rijk

Geelpootmeeuw

13 feb – 2 tp strand Velsen-Noord – R. van Bemmelen

12 mrt – 1 ad tp Forteiland, IJmuiden – Fred Cottaar

13 mrt – 1 ad Z Castricum aan Zee – H. Groot

8-9 apr – 2 tp strand Velsen-Noord – R. Mulder

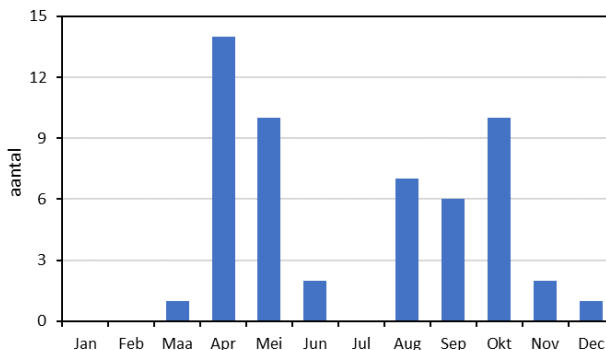
Papegaaiduiker

2 feb – 1 vondst (levend), strand Castricum – J. Franciscus

10 mrt – 1 vondst (niet vers dood), opgang stille strand Castricum – G. Keijl.

Hop

17 apr – 1 tp, Westerduinen, NHD Heemskerk – Marion Geerts, Bart Pelt.
De laatste jaren lijken Hoppen (weer) wat toe te nemen in Nederland. Er worden geregeld langer verblijvende vogels gemeld en zelfs mogelijke broedgevallen, vooral in de zuidelijke provincies (maar in 2021 ook een broedgeval in de Amsterdamse Waterleidingduinen). In Midden-Kennemerland is daar nog niets van te merken, getuige de aantallen vogels gezien per 10-jaarsperiode sinds 1972: 11, 11, 3, 13, 6. De beste maanden om een Hop te vinden zijn apr en mei, maar het najaar (aug-okt) doet daar nauwelijks voor onder.

Hop: aantal vogels waargenomen per maand in Midden-Kennemerland, 1973-2022.

IJsvogel

IJsvogels krabbelen langzaam op uit de vorstdip van 2021. Op de ALV in april kon de werkgroep weer 3-4 broedparen melden in ons werkgebied.

Draaihals

25 apr – 1 vangst, vinkenbaan

Waterpieper

Een vangst op de vinkenbaan op 23 feb. Daarna 5 waarnemingen (8 exx) tussen 4 mrt en 3 apr.

Engelse Gele Kwikstaart

12-29 apr – 1 m Heemskerker Noordbroek – H. Schekkerman e.a. Op dezelfde plek, en een sterk gelijkende vogel, als vorig jaar.

15 apr – 1 m tp Broekakkers, Egmond-Binnen – B. Lagerveld

29 apr – 1 tp Wei van Brasser, NHD Bakkum – R. Oosterlaar

30 apr – 1 tp Westwouderpolder, De Woude – K. de Jager

Rouwkwikstaart

50 Meldingen (totaal 79 exx) tussen 8 mrt en 24 apr maken toch geen goed voorjaar voor Roukwik. Grotere en langer verblijvende groepjes ontbraken vrijwel. Het grootste aantal bijeen was 4, op 19 en 22 mrt in Infiltratiegebied Castricum.

Beflijster

Na een langzame start (vanaf 26 mrt) werd het een goede aprilmaand voor Beflijsters, met 61 waarnemingen van in totaal 251 exx. Topdagen waren 12 apr met o.a. 46 trekkend langs De Bleek en 34 vanaf de vinkenbaanbult, en 13 apr met 42 vanaf de vinkenbaanbult, waaronder een groep van 38!

Cetti's Zanger

Zingende vogels werden gemeld uit de Infiltratiegebieden Castricum (4 plekken) en Kieftenvlak (1), en uit de Dorregeesterpolder en de Groene Driehoek bij Uitgeest (elk 1).

Snor

12 apr – 1 zingend en vangst Vinkenbaan – terugvangst van 2021.

18 apr – 1 tp Dorregeesterpolder, Uitgeest – R. Altenburg

Grote Karekiet

23 apr – 1 kort zingend Kennemer IJsbaan, Castricum – R. v. Bemmelen

Siberische Tjiftjaf

23-24 mrt – 1 zingend Wijk aan Zee – Peter Links

27 mrt – 1 zingend Kieftenvlak – H. Schekkerman, R. Altenburg

Fluiter

Tussen 21 en 30 apr werd op 4 plekken in NHD Bakkum-Egmond gezongen.

Bonte Vliegenvanger

18 apr – 1 tp Vogelwater, NHD Bakkum – Rob Struyk

20 apr – 1 m tp Vuurbaakduin, Wijk aan Zee – P. Links

Baardmannetje

Eén waarneming buiten de vaste locatie Dorregeesterpolder:

27 mrt – 1 pr Infiltratiegebied Kieftenvlak, NHD Heemskerk – R. Altenburg

Roek

Zoals gewoonlijk in het vroege voorjaar weer enkele waarnemingen van langs de zeereep vliegende vogels, op 13, 16, 18, 22 en 27 mrt en 23 apr.

Raaf

23 feb – 1 Z, Watervlak-Oost, NHD Castricum – Leo Heemskerk

12 mrt – 1 O, Kieftenvlak, NHD Heemskerk – H. Schekkerman, R. Altenburg

30 mrt – 1 Z Vogelduin-Zuid, NHD Bakkum – W. Bol

8 apr - N De Krim, NHD Egmond – C. Baart

12 apr – 1 tp Zuidernollen, NHD Castricum – G. Keijl

In Beverwijk schijnt net als vorig jaar weer een (tamme?) Raaf aanwezig te zijn in de wijken rond het Willem-Alexanderplantsoen.

Europese Kanarie

23 feb – 1 zingend, begraafplaats Duinrust, Beverwijk – Dick Groenendijk

28 apr – 1 tp Dorpsduinen Wijk aan Zee – Jurriën van Deijk

Kleine Barmsijs

Slechts 8 waarnemingen van maximaal 6 vogels, tussen 6 mrt en 12 apr.

Kruisbek

Schaars: 4 waarnemingen (5 exx) in feb, 9 (11 exx) in mrt en 4 (5 exx) in apr.

Geelgors

20 mrt – 1 tp, Watervlak – H. Groot

21 mrt – 1 ovv, Egmond-Binnen – C. Baart

25 mrt – 1 tp De Hoge Toren – R. van Bemmelen

Dwerggors

19 mrt – 1 Watervlak, NHD Castricum – H. Kuperus. Pas de tweede voorjaarswaarneming in de regio.

Sneeuwgor

4-9 mrt – max. 4 tp Castricum aan Zee – H. Schekkerman e.a.

25 mrt – 1 tp strand Egmond-Binnen – R. van Bemmelen

25 mrt – 1 N zeereep NHD Castricum – W. Bol

Sneeuwgor

Foto: Hans Stapersma

Lezingen & Excursies – t/m 3e kwartaal 2022

Commissie Lezingen & Excursies

Let op: we vertrekken steeds vanaf het parkeerterrein aan de **achterzijde** van station Castricum (ter hoogte van 'Huis van Hilde').

Advies: 'ad hoc' initiatieven en eventuele wijzigingen worden doorgegeven via onze e-mailberichten. Zorg er a.u.b. voor dat uw e-mailadres bekend is bij de VWG-ledenadministratie.

Zondag 19 juni: Ochtendexcursie 'Zwanenwater'.

Excursieleider: Hans Stapersma.

Vertrek achterkant station Castricum: 6:30 uur; tot ca.13:30 uur.

Er wordt een flinke wandeling gemaakt.

Juni/juli: 'Ad hoc' avond-excursie 'Nachtzwaluwen', in Schoorlse Duinen.

Als er Nachtzwaluwen worden gemeld, wordt deze excursie aangekondigd via e-mail.

Excursieleider: nog onbekend.

Juli/augustus: 'Ad hoc' avond-excursie 'Geïnuundeerde Bollenveldjes', in de Kop van Noord-Holland (hopend op o.a. Lachsterns).

Als er Lachsterns worden gemeld wordt deze excursie aangekondigd via e-mail.

Excursieleider: nog onbekend.

Zaterdag 6 augustus: Ochtendexcursie 'Roofvogels in het NHD'.

Excursieleider: Hans Stapersma.

Vertrek achterkant station Castricum: 8:15 uur; tot ca. 13.00 uur.

Er wordt een flinke wandeling gemaakt.

Zaterdag 27 augustus: Dagexcursie 'Lauwersmeer'.

Excursieleider: Bart Korf.

Vertrek achterkant station Castricum: 6:00 uur; tot ca.18:00 uur.

Op de heen- of terugweg worden nog andere gebieden aangedaan.

Zondag 25 september: Dagexcursie 'Oostvaardersplassen'.

Excursieleider: Cees Baart.

Vertrek achterkant station Castricum: 7:00 uur; tot ca. 16.00 uur.

Nieuwe (jeugd)leden

Redactie

M. van der Velden

Heemskerk

WIE, WAT, WAAR IN VOGELWERKGROEP MIDDEN-KENNEMERLAND

De Winterkoning is het verenigingsblad van de Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland. Het verschijnt viermaal per jaar: begin januari, april, juli, en oktober. Uiterste inleverdata voor kopij zijn: 15 februari, 15 mei, 15 augustus en 15 november. Voor het digitaal versturen van illustraties moet de illustratie in JPG-formaat zijn.

<i>Voorzitter</i>	Hans Stapersma Heereweg 44 1901 ME Castricum	tel. 06-22684313
-------------------	--	------------------

<i>Secretaris</i>	Arie Dekker C. Huygenstraat 4 1901 JA Bakkum secretariaat@vwgmidden-kennemerland.nl	0251-655817
-------------------	--	-------------

<i>Penningmeester Vogelwerkgroep</i>	Renie van der Werf Oosterzijweg 6a 1851 PA Heiloo penningmeester@vwgmidden-kennemerland.nl rek.nr. NL67 INGB 0004 4913 69 t.n.v. Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland	072-5337 078
--	--	--------------

<i>Penningmeester Vinkenbaan</i>	Kees Roselaar roselaar@xs4all.nl rek.nr. NL03 INGB 0004 3806 80 t.n.v. Vogelwerkgroep Midden-Kennemerland	072-5125 423
--------------------------------------	--	--------------

<i>Bestuursleden</i>	Hans Schekkerman Micha de Heus Piet Admiraal	0251-881405 06-49918837 0251-232603
----------------------	--	---

<i>Ledenadministratie</i>	Femie de Jager – ten Berge Kerkweg 88 1964 JG Heemskerk femiedejager@vwgmidden-kennemerland.nl	0251-831286
---------------------------	---	-------------

contacten

- Milieufederatie	Hans Stapersma	06-22684313
- SVN	Hans Stapersma	06-22684313

WIE, WAT, WAAR IN VOGELWERKGROEP MIDDEN-KENNEMERLAND

<i>Redactie</i>	Martine Kamminga Vacature Cees op den Velde Hans Stapersma	0251-679171 06-57565812 06-22684313
<i>Redactieadres</i>	Cees op den Velde Meeuwenlaan 31 1935 ER Egmond-Binnen webmaster@vwgmidden-kennemerland.nl	
<i>Website</i>	https://vwgmidden-kennemerland.nl	
<i>Vinkenbaansecretaris</i>	Arnold Wijker	072-5070793
<i>Vinkenbaancoördinator</i>	Richard Reijnders	0251-656089
<i>Commissie Lezingen & Excursies</i>	Renie van der Werf Marian van Leeuwen Ronald Sunnotel excursies.lezingen@vwgmidden-kennemerland.nl	072-5337078 0251-311092 06-10403680
<i>Werkgroep Kerkuilen & Steenuilen</i>	Piet Zomerdijk	06-13935557
<i>Werkgroep Ruimtelijke Ordering, secretaris</i>	Vacature	
<i>Werkgroep Roofvogels</i>	Henk Levering Henk Schoonenberg Pr. Frederik Hendrikstraat 6 1901 CK Castricum	0251-659540 0251-656825
<i>Werkgroep IJsvogels</i>	Klaas Pelgrim ijsvogelwerkgroep@vwgmidden-kennemerland.nl	06-29098695
<i>Jongeren Werkgroep</i>	Micha de Heus Hans Kuperus	06-49918837 0251-657810
<i>AID (Algemene Inspectie Dienst) Kerkrade</i>		0800-0488